

Ãndūni sul-kasengã tî b booond tî nasyôzini wâ sart-râmba

*la ãndûni fâa bu-kaoor
ziigã no-tûudsi*

Charte des Nations Unies et Statut de la
Cour Internationale de Justice en *langue
nationale mooré*

CINU
Ouaga

*Ãndûni sul-kasengâ ti b
booond ti nasyôzini wâ
sart-râmba*

*la Ãndûni fâa bu-kaoor
ziigâ no-tûudsi*

Beooglgo

Nasyōzini sart-rāmbā yākr yu Sānfrāsisko tēngā, yuūmd 1945 soabā sigr kiuugu rasem 26 raare. Yu ānduni fāa sullā (nasyōzini) tigs-kaseng loogr poore. La yaa yuūmd 1945 soabā zī-likr kiuugā rasem 24 raar la sart-rāmbā tūub sing yā. Āndūni fāa bu-kaor zīigā no-tūudsā yaa noy sēn naag Nasyōzini wā sart-rāmbē.

Rē poore, remsg n wa kē koees sānda pusē yuvm̄d 1963 soabā yuvm̄-sar kiuugā rasem 17 raar tigs-kasengā poore. Koe-bāmb yaa koeeq 23 soabā, koeeq 27 soabā la koeeq 63 soabā, la b sing-b-la tūub yuvm̄d 1965 soabā sa-sik kiuug rasem 31 daare. B le wa n demsa koeeq 61 soabā tigs-kaseng ning sēn zīnd-a yuvm̄d 1971 soabā yuvm̄-sar kiuug tigs-kasengā daare. Rems-kāng singa tūub yuvm̄d 1973 soabā bōn-biuvung kiuug rasem 24. Remsg ning koeeq 109 soabā sēn paam yuvm̄d 1965 soabā yuvm̄-sar kiuugā rasem 20 tigs-kaseng raarā paamame ti b na n sing-a tūub yuvm̄d 1968 soabā sigr kiuug rasem 12 raare. Koeeq 23 soabā remsg n yi sabab ti kōnseydesekirite wā sull neb sōor paase ; n yi 11 n ta 15. B sēn wa n dems koeeq 27 soabā la b yeel ti buud tvum̄d weēngē, rallame ti sullā neb nins sēn sak-bā ta bāmb b 9 (yaool n da ya 7). Leb n ya boto ne noor buud fāa me rikr weēngē; rallame ti ta sullā neb a 9 n vēneg b mens n dīk-a (be me 7 ra sekame), la zī-kāngā wā, sullā neb a 5 nins sēn pa yit-bā (tēn-duumdsā) noy naaga be.

Koeeg 61 soabā remsg sēn sing tūub yvymd 1965 soabā sa-sik kiuug rasem 31 raarā kitame ti kōnseyekonikā sull

neb sōor yi 18 n ta 27. B sēn lebs n dems koe-kāng tī rē sung tūub yuuemd 1973 soabā bōn-biuvung kiuug rasem 24 raarā paasa sul-kāngā nebā sōore, tī yi 27 n ta 54.

Koeeg 109 soabā remsgā yu a pipi tēkā zīigē. A wilgame tī āndūni sul-kasengā (nasyōzini) neb tōeeme n zīnig tigs-kaseng n ges n toeem koees nins sēn be-b sartā pugē wā, la noorā rikda tigs-kaseng wakate (asāmbleē wā), tī sēn zēk-b b nusā ta sullā neb yiib-tāabende (neb a 3 fāa bī 2 zēke). Sēn paasd rēnda, rallame tī kōnseydesekirite wā neb a 9 me sak n paase (pīndā ra yaa 7 bala). Koe-kāngā tēk a 3 soabā zīigē me, remsg n da segd n kē, la remskāng yaa tigs-kaseng piig soabā sasa la b segd n ges n kēes-a. Ra segd n yu sart-rāmbā remsg tigs zugu. La b kell n basa zī-kāng wa pīndā, ba tī ket n guls-a beenē tī “kōnseydesekirite wā neb a 7 koees sekame”. B bas-a-la woto, tī bala tigs-kasengā ne kōnseydesekirite wā goma koe-kāng zug tigsg-gānegdg piig soabā sēn yi yuuemd 1955 soabā pugē wā.

**Āndūni sul-kasengā tī b
booond tī nasyōzini wā
sart-rāmba**

Tōndo,

ti d yaa Nasyōzini zāma yīngā

n sēbg d suka

n na n modg ti zāmā nins sēn wat-b tōnd poorā tōog n yi zabā naongē, ti bala, ninsaal a yembr vuimd tek bal sekame t'a yā sāang ning sēn zīndā,

n na n le moon n taas d sid-kūn ninsaal yel-mengr fāa paoong weengē, ninsaal burkīndlīm gūusg la a tirlem weengē, pag bi rao durwa-rāmb zems taab weengē, la tēn-bed la tē-bāooneg me durwa-rāmb zems taab weengē,

n na n zīnig soay sēn na n tū n gū burkīndlīm la bv-sida, la noor buud fāa sēn ya āndūni gill manegr sor fāa sakre

n na n teel nin-buiid tilgre, la d kēes vvum sēn ya yol-yole, la soog-m-meng sēn tar pāng n yud pīnda,

ti rē n so ti d yāk yam

n na n vvumd sak-n-taar vvum, n na n vvumd bāani ne taaba, la d maneg d yak-n-taar ne taaba,

n na n naag taab n paam pāng n gū zāmaanā vvumd ne laafi, bāani la soog-m-menga,

*n na n sak no-gānegds toor-toore, la d zīnig yam-dāmb
sēn tōe n yi sabab n gigd ti bug-raoog sā n wa kēed
tvvmdē fāa, yaa sēn na n maneg nebā fāa gill yīnga,*

*n na n tikd āndūni wā sul-kasemsā n paam d nin-buiid
tilgr la d arzek fugr soaya,*

*d yāka yam n na teel taab n tōog ti d sēn
datā fāa yi.*

*Woto wā, d tēmsā goofneerā taoor-dāmbā sēn ya neb
sēn gomd b zāma-rāmbā fāa yvvr yīnga, tigsa taab
Sānfrānsisko tēngē wā n wilg ti b sakā sart-kānsā. Ti
sart-bāmbā me sakrā woto wā pakda sore, ti sull sēn yaa
āndūni gill sul-kaseng na n doge: āndūni tēms fāa gill
sul-kasenga.*

Pipi noore

Raab la no-tūudsi

Pipi koeeega

Nasyōzini sullā luglgā vōor la woto :

1. Laafī la bāani gūub āndūni gill pugē : rē yīnga, nebā fāa na n lagemda taab n dīkd noy sēn tar pānse, laafī la bāani gūub weengē ; la zabr buud fāa tuvsg gudgr weengē. A na n le tūuda āndūni gill bu-kaoor soay sēn ya turse, n baood manegr zīis nins sēn tōe n wa yi sabab tī gudgr wa zīndē fāa.
2. Zood yalgre, tēmsā ne taab suka, tī zoodā sēn tūud sor ningā yaa waoog-taab la ket n so m menga. Rē poore, a na n teenda būmb fāa sēn tōe n sōng ne bāani gūubu.
3. Āndūni gill tēms ne taab tumd-n-taar sōngre. Rē yīngā, a na n tūpda zu-loees sēn be tēmsā ne taab tōkr weengē, b nin-buud ne taab zīnd-n-taar weengē. Rē n so t'a na n kengd-b ne ninsaal yel-segdī wā gūusgu, la a burkīndlīm gūusgu, tī pa tūud a soabā yīng yalē, a buud gomd bī a tūudum ye.
4. Tuvm bī būmb fāa sēn sōngd ne dūni gill neer fāa baoor yūbo.

Koeeeg a 2 soaba

Nasyōzini sullā tēms ne b nebā fāa na n baooda būmb nins sēn gom pipi koeegā pugē wā, la b na n gūusda no-tūuds nins sēn pugdā b tuvmā puga :

1. Sullā tiglga noor sēn yet tū sullā tēng ne a to fāa yaa a yembr zugu. Tēng fāa zema a to, a le soo a meng wa a to wā me sēn so a mengā.
2. Sullā tēms sā n dat n dī b sullā pugē belem yōod la a nafa-rāmba, rallame tū ned kam fāa pelg a pug n sak būmb fāa seb-kāngā sēn na n dogl a zugu.
3. Sullā tēms pa tūud zab n welg b yōs-taab ye; tū rē wā yaa b sēn pa rat tū āndūni wā gudgi, tū nebā pelems yegd ye.
4. Sullā tēms ne tab tuvmd-n-taar weengē, b pa na n yaeesd taab ye, b pa na n kēes pāng me ye. Woto wā yaa ziig zānga: tēng todz giblg weengē, tēng meng soog-m-meng weengē, bī būmb a to sēn pa segd ne sullā raab fāa weengē.
5. Sullā sā n gāneg tuvmd fāa, a tēmsā gill na n pelg a pvs n teel tuvmdā wa seb-kāngā sēn na n wilg to-to wā. Tēng fāa sēn be sullā pug me na n gūusame n da tū sōng tēng sullā sēn zoe n gāneg sibr a zug ye.
6. Sullā na n modgdame tū ba tēms nins sēn pa be a pugē wā tuvmdē tū zemsd sullā raabo, āndūni bāani la a yam-gāag yīngā.
7. Seb-kāngā pa gāneg noor ba a ye n yetē tū sullā tara sor n tu kē tēng toorē yell pugē ye. A pa le wilg tū tēng tōe n dīka yel-kāngā buud n dat tū sullā welg-a ye. Sēn be bala, yam-yāk-kāng pa gūdgđ sibgr toortoor nins sēn gāneg sebrā Noor a 7 soabā ziigē wā ye.

Noor a 2 soaba

Sullā tēmse

Koeeg a 3 soaba

Tēms nins sēn ya-b nasyōzini sullā lugundbā yaa tēms nins sēn zīnd-b Sānfrānsisko tigs-kasengē (tigs-kāng vōor yu āndūni tēms gill sull luglg sor baoobo). Leb n yaa tēms nins sēn tik b nus nasyōzini pulengā sebr zugā (deklarasō wā) yuumd 1942 soabā yuum-vēkr kiuugā pipi raarā. Rē fāa poore, tī tēn-bāmbā le tik b nus sart-kānsā zugu, n sak n na n tum ne-b wa sēn na n gāneg koeeg 110 soabā zīigē wā.

Koeeg a 4 soaba

1. Tēms nins sēn tōe n kē-b nasyōzini sullā pvg yaa tēng buudā fāa sēn pa baood zaba, n sak n na n tū seb-kāngā noyā bī bvud buudā fāa nasyōzini sēn gānegde, tī sullā meng me ges n mik tī tēngā sid tōeeme la a le na n sakame.
2. Tēng sakr sullā pvg tūuda ne tigs-kasenga, kōnseydesekirite wā sēn kō noor poore.

Koeeg a 5 soaba

Kōnseydesekirite wā sā n zoe n gāneg gidgr bī sibgr sullā tēng zugu, a tōe n sagla tigs-kasengā tī yē me kell n dīk noor tī tēn-kāng pa tōe n le rī a sullā pugē belmā yōod ye. Yaa kōnseydesekirite wā n le tōe n lebs tēn-kāngā a sullā pugē belmā yōod rubē.

Koeeg a 6 soaba

Tēng sēn be nasyōzini sullā pugē sā n pelg a pug n
kus seb-kāngā noyā, kōnseydesekirite wā tōe n
sagla asāmble wā t'a rig tēngā n yiis sullā.

Noor a 3 soaba

sullā zāab wila

Koeeg a 7 soaba

1. wil-bēd nins b sēn maan tī na n̄ zāad nasyōzini sullā la woto : asāmble zeneralle (yē yaa sullā tigs-kasengā, tī tōnd na n̄ boond-a ka koeeg-koeeg tī asāmble), kōnseydesekirite sēn ya nasyōzini laafi la bāani koglgā zāadba, kōnseyekoniki, sēn yaa arzek la nin-buiid koglg yell getbā, kōnseydetitelle, sēn ya nasyōzini tēn-zāads zāadba, kōnseydezistiisi, sēn ya bu-kaoorā ziiga, la sekeratarya wā.
2. Seb-kāngā kōta sor tī zāab wil a tab tōe n̄ le wa maaname tī raab sā n̄ beē.

Koeeg a 8 soaba

Welgr pa na n̄ zīnd sullā pugē tuum buudā fāa pugē n̄ tūud f̄ ya pag bī rao ye. Yaa woto sullā zāab wil-bēdē ne a wil-bāooonesē fāa.

Noor a 4 soaba

Asāmble wā (Tigs-kasengā)

Tigsgā-rāmba

Koeeeg a 9 soaba.

1. Nasysōzini tēmsā gill be asāmbleē wā.
2. Tēng fāa neb sōor pa sēgd n yug bāmb b 5 asāmbleē wā ye.

Tvum la tōodo

Koeeeg 10 soaba

Asāmble wā tōe n goma būmb fāa sēn be nasyōzini sart-rāmbā pugē yelle; a le tōe n goma nosyōzini sul-tumdsā bī a wilā tvum la b tōod yelle. A tōeeme n ges koeeeg 12 soabā sēn gānegā, n sok būmb vōore, bī a sagl būmb nasyōzini gill bī a tēng a ye; kōnseydesekirite wā gill bī a tēng a ye.

Koeeeg 11 soaba

1. Asāmble wā tōeeme n vaees n bāng dūni wā tumd-n-taar na-kēnd-bēda, āndūni gill na gāand bāani yīnga. Zab-teed reesg la b leebg gūusg kēeda tvum-kāng pugē. Vaeesgā poore, a tōeeme n yiis sagl bī noy n kō nasyōzini wā tēms gilli, bī kōnseydesekirite wā; wall tēmsā gill la kōnseydesekirite wā.
2. Asāmble wā tōe n goma būmb sēn kēed āndūni bāani baoob weengē fāa, tī sullā tēng a ye bī kōnseydesekirite wā sā n kos-a rē. Tēng sēn pa be

nasyōzini pug meng tōe n kosa rēnda, so-kāng yaa koεeg 35 soabā tēk a 2 soabā n kōt-a. Vaeesgā tuum poore, a tōeeme n tigim sals n kō tēngā bī tēmsā, bī kōnseydesekirite wā, tēngā bī tēmsā la kōnseydesekirite wā. Būmb sēn wōnd woto fāa ratame tū tuum tume; rall yaa tilae t'a tū kōnseydesekirite wā nugē, vaeesgā taoor bī a poore.

3. Asāmble wā tōeeme n yā būmb sēn wōnd a na n waa ne gudgr āndūni zug t'a leok kōnseydesekirite wā pīnda.
4. D sēn sōdg asāmble wā tuum-sānda ka wā pa woogd a tōodā yalem wa d sēn gom koεeg 10 soabā ziigē wā ye.

Koεeg 12 soaba

1. B sā n tū seb-kāngā koeesā n dogl kōnseydesekirite wā tuumde (tēms sēn yōs taab bī būmb a to) asāmble wā pa tar a noor zī-kāng yes ye; sā n pa kōnseydesekirite wā meng n le kos-a būmbu.
2. Nasyōzini wā taoor soab sēn ya a sekretēer zenerallā taasda asāmbleē wā, tigs fāa wakate, yell buud fāa sēn be kōnseydesekirite wā nugē, āndūni laafī la a bāani weengē. A le togsda asāmble wā (tisg sā n pa beē, a togsda tēmsā toor-toorā) kōnseydesekirite wā sēn bas tuum ninga.

Koεeg 13 soaba

1. Asāmble wā siginda vaeesg tuum toor-toore, la a gānegd sagls sēn na yīl:

- a. tū tēmsā zāadb tuimd-n-taar kēng taoore, la ninsaalbā yel-segdı wā yalg la b paam gūusgu;
- b. tū tēmsā tuimd-n-taar ne taab arzék la nin-buiid koglg weengē, rog-n-miki, bāngr la kaoreng teelg la laafī weengē paam manegre, tū nebā me fāa gill tōog n soog b mens wa sēn segde, n pa tūud b yīng kōbg bī a yalē, b buud bī b tūudum ye.

2. Asāmble wā tuvm la a tōod a taab sēn kēed koe-kāngā tēk 1.b. zīigē wā n be seb-kāngā noor a 9 la 10 zīigē.

Koeeeg 14 saoba

Asāmble wā sā n miē t'a tuvmdā pa na n yik goam nins sēn be koeeeg 12 soabā zīigē wā, a tōeeme n bao yamsōms n tip būmbā fāa gilli, t'a sā n tagsdē tū būn-kāng tōe n waa ne neb sāang bī tēms ne taab zood sāango. Seb-kāngā kusg gūusgr me kēe beenē, tū bala yaa ka la b wilg nasyōzini wā vōor la a no-tūudsi.

Koeeeg 15 soaba

1. Asāmble wā reegda kōnseydesekirite wā yvymd-yvymd tuvmā seb-kumbdse, la a seb-kumbds a taabā me n vaeesdē. Sēn be seb-bāmb pusē wā yaa noor buudā fāa kōnseydesekirite wā sēn dīk āndūni laafī la a bāani gūusgr weengē kumbgo.
2. Asāmble wā reegda nasyōzini sul-zāads a taabā me tuvm seb-kumbds n vaeesdē.

Koeeg 16 soaba

Tēng naam zāab sā n wa kē nasyōzini wā nugē, tuum sēn dog asāmble wā bee sebrā noor 12 la a noor 13 ziigē wā. A tuvmd a yembr sēn tōe n yāk be n wilg yaa titellā vuug sēn pa zī-gūudsā sēb manesgo.

Koeeg 17 soaba

1. Asāmble wā vaeesdame n ges la a yaool n sak sullā tuum ligi.
2. Sullā arzek yaa sullā tēms n modgd t'a kē wa asāmble wā sēn na n gāneg to-to n dogl tēng fāa.
3. Asāmble wā vaeesdame n ges la a yaool n sak arzek buud fāa sēn yiisd n kēes sul-tumdsā nusē, tī yaa rē goam la sēn be koeeg 57 soabē wā. A le vaeesdame la a get sul-tumdsā mens zāab ligdi, tī būmb sā n beē bī a togs-ba.

Vot tuvmde

Koeeg 18 soaba

1. Tēng sēn be asāmble wā pug fāa koeeg yaa a ye.
2. Asāmble wā sā n dat n dīk no-kasenga, rallame tī tēms nins sēn wa-b la b le sak n votā sōor sā n pui tāab bī yiibā fāa sakame. D sēn boond tī no-kaseng ka wā yaa wa noor sēn kēed āndūni laafī la a bāani gāag weēngē, kōnseyedesekirite wā tēn-yitsā yākre, kōnseyekonomikā neb yākre, ziig sēn be titell pug zāadb yākre (tī rē tūud koeeg 86 pipi tēkā sēn gānega), tēn-paal kōom sullā pugē, tēng gūdgr t'a ra le rit sullā pugē belem yōodo, tēng rig n yiis sullā, nasyōzini

tēn-zāadg zāab yam-yākre, la būmb wo būmb fāa sēn
kēed arzekā welgr sak-sak fāa weēngē.

3. Noy sēn kēed yēl a taabā weēngē rīkr tūuda ne tēms
nins sēn wa-b la b votā sōor sēn yūd-a, ba tī yaa b sā
n dat n yāka yam tī no-kāngā bī no-kāngā rīkr na n
tūuda sēn wa-bā sōor neb a yiib tāab fāa zugu.

Koeeg 19 soaba

Tēng sēn be nasyōzini sullā pug pa tōe n naag n vot t'a
sā n tara sullā zāab ligd-lobrā sēn dog-a wā yuum a yiib
sēn pid bī yūd rēnda samd ye.

Sēn be bala, b tōeeme n kō a soabā sore, tī sā n mikame
tī yaa padeng n be n kōt-a bvum.

Vot-rāmbā na-kēndre

Koeeg 20 soaba

Yuumd fāa, asāmble wā maanda tigs-kaseng a yembre.
La tulsem sā n wa beē, tōeeme n ling n bool tigs-kasenga
(asāmble tigs-lingdsi). Sekreteer zenerallā n moond n
bool tigsgā, la yaa kōnseydesekirite wā n koat-a, pa rē bī
tēmsā wusg fāa n lagem n koas-a.

Koeeg 21 soaba

Asāmble wā n gulsd a tuumā na-kēndr la a so-tūudsi. A
yākda ned tigsg fāa sasa t'a yī taoor saoba.

Koeeg 22 soaba

Asāmble wā tōe n ges n zīniga tuum wil a sēn tagsd tī b
tōe n sōng-a-la ne a tuum-kēere.

Noor a 5 soaba

Kōnseydesekirite wā

Sēn be-b kōnseydesekirite wā pugē

Koeeeg 23 soaba

1. Kōnseydesekirite wā tēms sōor ya 15. Sin tēnga, Farense, Yinyō Sovyetiki, Garend Bertay, Yirlāndinoore, Etazini (Ameriki) yaa tēms sēn pa tond n yi kōnseydesekirite wā pugē. Yaa kōnseydesekirite wā tēn-duumdsi. Tēms piig nins sēn ketā yaa asāmble wā n yākd-ba, bāmb yaa tēn-yitsi. B yākrā tūuda ne vaeesg sānda sēn kēed bāmb me nidg pāng āndūni laafī la a bāani gāag weengē, nasyōzini sullā meng raab pidsg weengē, la rē fāa naaga ne gūusg tū āndūni wā ween-vūsā fāa neb buud fāa tōog me n zindi.
2. Kōnseydesekirite wā tēn-yitsā, yaa yūum a yiib-yiib la bāmb zīndgā tēka. Sullā tēms sōor ra yaa wae, tū b yāk yam n paas tū lebg tēms 15. La pipi yūumd ning tēmsā sōor sēn na n paasā, tēm-paal a yiib la b na n yāk tū bāmb zīnd yūum-yūumd bala. Tēng sā n zīnd kōnseydesekirite wā pugē n sa a daare, b pa tōe n le wēneg n yāk-a nand ye.
3. Tēng sēn be kōnseydeseikirite wā pugē fāa tara a no-rees beenē.

Tūvm la tōodo

Koeeeg 24 soaba

1. Nasyōzini sullā sēn dat t'a tūvmā yī tūvll la zems

sõama yînga, b yâka yam n dîk ândûni laafî la a bâani yellâ gûusg fää n dogl kônseydesekirite wâ. B sakame tî sën ya bâmb n kô so-kângâ wâ, kônseydesekirite wâ sën maan fää yaa bâmb gillâ yuvr yînga.

2. Kônseydesekirite wâ tuvm gill fää pvgë, a gûusda nasyözini sullâ luglg vôorâ la a no-tikdsâ. Tood toortoor nins kônseydesekirite wâ sën tar n tõe tum a tuvmâ yell gomame tî be noor a 6, a 7, a 8 la noor 12 soabâ zîigë.
3. Kônseydesekirite wâ tigsda yuvvmd-yuvvmd tuvmâ kumbg seba, tî bâmb sâ n pa beë bî a kîs seb-kumbds a taabâ asâmble wâ tî b vaees n gese.

Koëeg 25 soaba

Nasyözini sullâ têms yâka yam n na n sakd kônseydesekirite wâ noor fää wa seb-kângâ sën wilg toto wâ.

Koëeg 26 soaba

Ândûni laafî la a bâani baoobâ tuvm tõog n tum ne neb la ligd sôor sën paood wusg zab-teedâ zutu, kônseydesekirite wâ na n paamda teelg zabr sagls sullâ (komite detamazoaarâ) nengë n gâneg na-kênds sën na n wilg nasyözini têmsâ gilli, wa koëeg 47 soabâ sën gomâ, tî b ges n bao yam-dâmb sën na n tû n zâad zab-teedâ (n gûusd zab-teedâ yiisgu).

Vot tuvmde

Koeeeg 27 soaba

1. Kõnseydesekirite wā ned fāa koeeeg yaa a ye.
2. Kõnseydesekirite wā sā n dat n dīk noore, bu-kaoorē kēngr weengē, rallame t'a neb a wae tōog ye tī b sakame.
3. Kõnseydesekirite wā sā n dat n dīk noor būmb a to weengē, rallame t'a neb a wae vēneg b mense n sake, nin-duumdsā fāa naagda be. Sēn be yaa d bāng tī noor a 4 zīigē wā la koeeeg 52 soabā tēk a 3 zīigā wā, gomdā wilgame tī tēng toog sā n be būmb pugē, yē pa naagd n vot ye.

Na-kēndre

Koeeeg 28 soaba

1. Kõnseydesekirite wā zīnigame n dat t'a tuvd a tuvmā wakat fāa. Rall tēng fāa sēn be a pugē wā sēgdame n tar a ned nasyōzini na-zakē wā wakat fāa.
2. Kõnseydesekirite wā yāka wakat-rāmb n maand a tigissi. Tēng fāa sēn be a pugē wā tōeeme t'a sā n dat bī a yāk a goofneer ned bī nen-zēng tī tu lēd-a tigsgē wā.
3. Kõnseydesekirite wā tōeeme n maan a tigsgā zīig ning a sēn dat fāa, t'a sā n tēed tī beenē n na n yols yēnda tuvmdā n yūd nasyōzini na-zakē wā.

Koeeg 29 soaba

Kõnseydesekirite wā tōe n lugla zāab sull ning a sēn date, t'a sā n tēed tū rē tōe n sōng-a-la a tuvmā weengē.

Koeeg 30 soaba

Kõnseydesekirite wā gānegda a no-tūuds a toore. Be la a wilgd a taoor soabā sēn yākd to-to.

Koeeg 31 soaba

Nasyōzini sullā tēng sēn pa be kõnseydesekirite wā pugē fāa tara sor n tu zīnd n naag kõnseydesekirite wā n sōs yell zugu, b sā n tēed tū tēn-kāng nafa-rāmb n be yellā pugē. Sēn be bala, yē koeeg ka vot pug ye.

Koeeg 32 soaba

Nasyōzini sullā tēng sēn pa be kõnseydesekirite wā pug bī tēng sēn pa be nasyōzini sullā pug meng sā n be yōs-taab manegr sēn be kõnseydesekirite wā nugē, b boond-a lame t'a wa zīnd yōs-taab-kāng sōasgā zugu; la a pa naagd n vot ye. Kõnseydesekirite wā n gānegd yel nins sēn be tēng sēn pa be nasyōzini pugē waang tigs-kāngā buudē.

Noor a 4 soaba

Yōs-taabā paasg sēn pa tūud ne bug-raado

Koeeg 33 soaba

1. Yōs-taab sā n wa kē tēms suka, a woglgā sā n tōe n lenga āndūni laafī la a bāani, rallame tū tēmsā yik n bao yellā tūm ne zems-n-taare, vaeesg n wūm taab la suga kosgo, zab-paasdb baoob la bu-kaoor ūisē kēngre; tēmsā ne taab zemsg sulā tōkre, bī yam buudā fāa bāmb me sēn get t'a tōe n sōngame tū bug-raad ra naag tuvmdē wā.
2. Kōnseydesekirite wā meng getame tū sā n sēgda, bī a bool-b rāmbā n kēng manegr ning soay sēn sōdg tū loogē wā.

Koeeg 34 soaba

Kōnseydesekirite wā tara sor n tōe n vaees yell buudā fāa n ges a sā n pa na n yī sabab tū tēms wa yōs taaba, la a bāng yōs-taab-kāng sā n tōeeme n wa rīk āndūni laafī la a bāani gudgr sore.

Koeeg 35 soaba

1. Tēng sēn be nasyōzini sullā pug fāa tōeeme n wilg kōnseydesekirite wā bī asāmble wā būmb sēn tōe n wa kē koeeg 34 soabā sēn gomā zugu.
2. Tēng sēn pa be nasyōzini sullā pug tōeeme n maan tū kōnseydesekirite wā bī asāmble bāng yōs-taab yē meng sēn be a pugē. A sēgdame bal n deng n sak tū

wa seb-kāngā sēn gom to-to wā, manegrā pa na n tū ne zab-teeid ye.

3. Woto wā, sor beeme tū b tōe n kek asāmble wā wakat fāa; la vaeesg tuvmd buudā fāa b sēn dat ne asāmble wā, a rīkd-a lame n tūnug koeeeg 11 la koeeeg 12 zīigē goamā

Koeeeg 36 soaba

1. Kōnseydesekirite wā tōeeme n ges yōs-taab sēn wōnd koeeeg 33 soabā sēn gomā n bao manegr na-kēndr bī manegr yam-dāmb n kō.
2. Manegr weengē buudā fāa tuvmē, kōnseydesekirite wā tuvdame la a gūusd gānegr buudā fāa sēn zoe n be yellā zugu.
3. Kōnseydesekirite wā sā n be yōs-taab pugē n manegdē wa sēn wilg ka wā, a gūusdame n ningd a yamē tū yōs-taab sēn kēed buud weengē wā segdame n tall n kēng āndūni bu-kaoorā zīig no-tūudsē.

Koeeeg 37 soaba

1. Tēms sēn yōs taab wa sēn gom koeeeg 33 soabā zīigē wā sā n mak manegr n konge, b rīkd-a lame n taas kōnseydesekirite wā taoore.
2. Kōnseydesekirite wā sā n ges n mik tū yōs-taab tar n debdā āndūni laafī la a bāani sāangē, a getame a sā n na n tika koeeeg 36 soabā n tūm bī a na n yalsa zabrā saab soaya.

Koeeg 38 soaba

Sā n mik tū tuvmdā pa na n yōsg koeeg 33 soabā bū
koeeg 37 soabā noyā, kōnseydesekirite wā tōeeme tū tēms
nins sēn yōs taabā sā n data, bū a wilg-b na-kēndr sēn na
n tū sa yellā tū zab-teed pa kē ye.

Noor a 4 soaba

Bāani lengr sasa, zāmaan bāani saabo, la zabr gorgre

Koeeg 39 soaba

Kōnseydesekirite wā sā n yā tī būmb na n lengame bī saas zamaanā bāani, bī a sā n yā tēng sēn gorg a to zabre, a gānegda noya, wall a ges bōe n tōe n yik n maane, tī sakd ne koeeg 41 la koeeg 42 soabā tī āndūni laafi la a bāani lebs n zindi.

Koeeg 40 soaba

Sēn na yīl n kok yellā t'a ra zāage, taoor tī kōnseydesekirite wā nan pa gāneg noy b tuvm sēn na n tum wa koeeg 39 soabā sēn yetā, a tōeeme n deng n bool zabd-n-taasā tī b wa tū sor n gūud yellā ning yākre. La so-kāng pa namsd b durwa-rāmba, b tagsg bī raab ye. B sā n tōdg a tūbu, kōnseydesekirite wā bīngda kūs-kāngā a yamē.

Koeeg 41 soaba

Kōnseydesekirite wā tōeeme n ges na-kēnd-bug sēn pa tūud ne zab-teed la a tōe n dīk n teel noy a sēn dīke, n yaool n bool nasyōzini sullā tēms gill tī b tū-a. Bee na-kēnd-kāens pusē, yam-dāmb wa tolb buudā fāa bī tolbā-sānda wāagr ne tēnga, tōkr buudā fāa bī tōkr-sānda wāagre (wa tēr-dāmb kēna, bato-rāmbā sikri, sūlsā yēgbo, teel toolg ne lapostā la telegarem-dāmbā la tōkr soay a taabā me pagbo), la zems-n-taar tuvm-noy sānda saab wa āmbasaad-dāmb yikri.

Koeeg 42 soaba

Kōnseydesekirite wā sā n mik tī wāasg woto wā fāa pa segde, bī b pus n pa tōe n maneg yellā, a tōeeme n sigl tuum a taab sēn yaa wa bugsg ne yīngr sodaase, koomē la tēng sodaase, bī būmb fāa sēn tōe n sōng ne āndūni laafi la a bāani zīnigr la a koglgo. Bee tuum-kāens pusē, tōog wilgri, zīis gīdbo, bī tuum a taab yīngri, koomē la tēng sodaas sēn be nasyōzini tēmsā pus tōogē.

Koeeg 43 soaba

1. Āndūni laafi la a bāani koglgo yīnga, tēng sēn be nasyōzini sullā pugē fāa pulmame n na n sak n kō kōnseydesekirite wā t'a sā n koas-a, a sodaase, a teelg la yolsg tuumd weengē wa sak tī b kē bī b piwug f tēngā. Tuimdā sēn na n yī to-to wā gomdame n gāneg n guls sēb zutu; yaa akoaar-dāmba.
2. Gāneg-kāens (akoaar-dāmbā) sēn na n gulsā n wilgd yel wa nebā sōor sēn datā, būmb nins b sēn datā kōbgo, sodaasā zāmsgā sēn ta zīig ninga, b sēn na n zīnd zīig ningā, būmb fāa sēn na n teel-b bī kogl-ba.
3. Gānegrā tuumd yīta pīnd-pīnda, la yaa kōnseydesekirite wā n yākd yam-kānga. Gānegrā tōe n yū kōnseydesekirite wā ne nasyōzini tēms sānda bī kōnseydesekirite wā ne tēms sēn be nasyōzini pugē la bāmb me yaa sull-sulli. Tēng fāa sēn be gānegr pugē geta yē me kug-zīidsā noy n yaool n sak tuumdā.

Koeeeg 44 soaba

Kõnseydesekirtite wā sā n wa yāk yam n na n kēng ne sodaas zīigē, a sā n dat tū tēng sēn pa be kõnseydesekirite wā pugē sōng-a zī-kāngā, bala koeeeg 43 soabā kōt-a-la so-kānga, a tōe n bool-a lame t'a sā n tuull bī a wa zīnd n kelg b sēn dat tū yē sodaasā tuum būmb ningā.

Koeeeg 45 soaba

Sēn na yīl n tōog n yik tuull ne sodaas n welg yelle, nasyōzini sullā tēms sānda n na n bīng yīngr sodaas yambē wakat fāa. Rē, b sā n dat n sōog tēng noore, ya b yik n naag taab n weoog-a. Kõnseydesekirite wā geta gānegr nins yell sēn gom koeeeg 43 soabā zīigē wā n yik n naag sull ning b sēn lugl tuum-kāng yīngā n bao n bāng sodaasā sēn datā sōor la b zabr minim sēn ta zīig ninga, la b wilg tēmsā sēn na n naag taab n tuum tuumda to-to.

Koeeeg 46 soaba

Sodaasā sēn na n tuum tuum ninsā yaa kõnseydesekirite wā n gānegde, tū zabr sagl sullā (etamazoaarā) sōngd-a.

Koeeeg 47 soaba

1. B zīniga sull t'a yuur boond tū komite detamazoare (yē la tōnd sēn boond tū zabr sagl sullā) t'a yōod yā kõnseydesekirite wā saglg la a sōngr t'a bāngd būmb sēn kēed sodaar tuuma, āndūni laafi la a bāani baoob wēengē: sodaas la b teed sōor sēn sekde, tēmsā toortoorā sodaas sēn tigim taabā sēn zāad to-to, zab-teed koglg bī b reesg tēms nusē tū rē sā n wa sēgda.

2. Zabr sagl sullā neb yaa nasyōzini sullā tēn-duumdsā sodaas taoor-dāmbā, bī neb sēn led-ba. B tōeeme n bool nasyōzini tēng ning b sēn dat fāa tī wa naag-b n tvme, b sā n tēed tī tēn-kāng zīndgā na n sōnga ne tuvmā b sēn na n gānegā tuvmā.
3. Zabr sagl sullā bee kōnseydesekirite wā tēngr n get so sodaas la zab-teed fāa sēn dīk n kō kōnseydesekirite wā fāa zāab yelle. Zāabā sēn segd n yī to-to wā yell d na n wa gomame.
4. Zabr salg sullā tōeeme n leb āndūni wā babg-babg n lugl yēnda me nao, la kōnseydesekirite wā n dengd n kō noore, tī yē me yā bagb fāa sul toor-toor sēn zoe n be be wā, n lugl a naoorā.

Koeeeg 48 soaba

1. Kōnseydesekirite wā sā n gāneg noy bī tuvm āndūni bāani gūub weengē, nasyōzini tēmsā fāa bī tēms-sānda na n gesame n yols na-kēndr ning a sēn dīkā (yaa kōnseyā n yākd tēmsā)
2. No-kāens tūubā ne nasyōzini tēmsā tōeeme n yī turga (bāmb mens sak n tūudē), la tū bāmb me sēn na n nidg pāng tī sul nins b sēn be-b rāmb pusē wā me tēms sak n tūudē.

Koeeeg 49 soaba

Nasyōzini tēmsā naagda taab n sōngd taaba, kōnseydesekirite wā noy na paam tūub yīngā.

Koeeg 50 soaba

Tēng sā n be nasyōzini sibgr pugē, tēng buudā fāa (sēn be nasyōzini sullā pug bī sēn pa be-a beenē) sā n mik tū namsgā long n tata yēnda arzek koglg wusgo, a tōeeme n taas kōnseydesekirite wā a yellā tū b bao a tum.

Koeeg 51 soaba

Seb-kāngā pa gāneg noor ba a ye n gīdg tēng bī tēms sēn be nasyōzini pugē tū b ra yik n kogl b mense, tēng a to sā n wa gorg-b zabr ye. Tēngā bī tēmsā tōeeme n gāneg b kogl-m-meng yam-dāmba, n gūudē tū kōnseydesekirite wā wilg tuum ning sēn segd n tum āndūni laafī la a bāani koglg weegē. Kogl-m-meng yam-bāmb rīkdame n wilg kōnseydesekirite wā. La wilg-kāng pa gīdg kōnseydesekirite wā t'a yik n tum seb-kāngā sēn dogl-a tuum ninsā sēn yaa āndūni laafī la a bāani kogl wakat fāa ne yam-dāmb fāa yē sēn tar la a tōe ye.

Noor a 8 soaba

Babg-babg zems-n-taare

Koeeg 52 soaba

1. Seb-kāngā pa gāneg noor ba a ye n gīdgđē tī tēms sēn be babg a ye ra zems taaba, bī b maan bāmb me babgā tēms sull ye. Sā n mikame tī ba būmb ning sēn namsd āndūni bāani wā tūm tōe n wēneg n yāa bāmb me babgā pugē, yell kae zī-kāng ye. Sēn be bala, zems-n-taarā bī sullā sēn zīnigā la b tuvmā gill fāa segd n sakda nasyōzini sullā la a no-tūudsi.
2. Nasyōzini sullā tēms nins sēn maand-b zems-n-taar-bāmb bī sul-bāmbā segdame bal n modg n mamsd b yōs-taab manger tī pa tū ne zabre, taoor tī b nan pa rīk yellā n taas kōnseydesekirite wā.
3. Kōnseydesekirite wā kengdame tī yōs-taabā sēn be bagb fāa pugē wā tōog n yāt tūm bāmb me zems-n-taar-dāmbā bī b babgā tēmsā sulē. Yamā woto wā tōe n yī tēmsā mens nengē, wa kōnseydesekirite wā meng sēn tōe n yeel-b tī b lebg n tu yā taaba.
4. La koe-kāngā woto wā pa sāamd koeeg 34 soabā bī 35 soabā tuvm ye.

Koeeg 53 soaba

1. A sā n tōeeme, kōnseydesekirite wā tūuda zems-n-taar-dāmbā bī tēmsā sulā sēn be babg fāa pugē wā n

tōog t'a sibgr ta. Sēn be bala, tēms pa tōe n zīnd b
babgē n gāneg sibgr tū b pa reng n wilg
kōnseydesekirite wā ye. Sēn pa kēed beenē yaa tēngā
sā n ya tēn-bēega, wa koe-kāngā meng sēn togs a
vōor tēk a 2 zīigē wā, tū sibgrā me yaa sēn tū seb-
kāngā koeeg 107 soabā n gānege. Leb n ya boto ne
zems-n-taar sēn dat n sōng tū ten-bēeg ra le yik n le
sung a wēngā yes ye. Yita woto hal tū tēmsā taoor-
dāmb wa yā nasyōzini sullā t'a reeg tuvmdā n sōng-b
tū tēn-bēegā ra yikd a gudgrā ye.

2. B sēn pud tū tēn-bēeg koe-kāngā yīngr tēkē wā yaa
tēng tū āndūni gill zabr a yiib soabā sasa a yu tēng
sēn sak n tik a nug sart-kāensā sebrā zugā be.

Koeeg 54 soaba

Sēgdame tū kōnseydesekirite wā paamd kibayā fāa. Rall
tēms sā n dat n zems taab b babgē n ges āndūni laafi la a
bāani koglg yell fāa, yaa neer tū b togs-a.

Noor a 9 soaba

Āndūni arzēk la a nin-buiid tōkr ne taaba

Koeeg 55 soaba

Sēn na yil n sōng tī zāmaan fāa gāe bāani, t'a nin-buiid fāa tar laafi, bala rē la tēmsā noom ne taab la b pa baood zaba, n mi taab tī tēng fāa miē t'a to wā zema yēnda, a le soo a menga, nasyōzini sullā na n modgame n teel:

- a. ninsaalbā vuūm sōmblem paasgo, la yam-dāmb sēn na n sōngd ne yēegr la tulgr arzēk la nin-buiid koglg weengē ;
- b. āndūni yelā tut baoobo, arzēka, nin-buiid la laafi koglg weengē, la āndūni-rāmb tuimd-n-taar rog-n-mik yidgr la bāngr baoob weengē ;
- d. tī āndūni gill yik n sōng ne ninsaal yel-sēgdī wā (a durwa-rāmbā) gūusgu; a soog-m-mengā gūusgu, n pa welgd a yalē , a buud bī a tūudum ye.

Koeeg 56 soaba

Sullā tēms siuga taab noore, n yet tī koeeg 55 soabā pidsg yīnga, b na n nidga pāng toor-toor bī ne taaba, n tuimd ne nasyōzini sullā.

Koeeg 57 soaba

1. Tēmsā goofneer-dāmbā sēn yā taab n lugl sul-tuimds nins tī b tōe n tuim āndūni gill pugē arzēka, nin-buiid la laafi koglg weengē bī būmb sēn wōnd rē wā fāooga nasyōzini sullā wa koeeg 63 soabā sēn gom to-to wā.

2. Yaa sul bū tuum-zīis bāmb buudā fāa sēn dīk n fāoog
nasyōzini sullā la d sēn boond kāanē tū "sul-tumdgā"

Koeeg 58 soaba

Nasyōzini sullā na n gānegda noya, n wilgd sul-tumdsā
tuumā, la b sēn na n tumd to-to.

Koeeg 59 soaba

Nasyōzini sullā moondame n zīnig sōasg ne tēms nins
sēn dat-ba, n lugl sul-tumdg paalle, koeeg 55 soabā na
paam pidsg yīnga.

Koeeg 60 soaba

Asāmble wā ne kōnseyekonimikā (bala noor piig soabā
rogl-a-la tuum-kāngā) n teend taab ne tuum nins sēn gom
no-kāngā pugē wā la asāmble n be taoore.

Noor 10 soaba

Arzeka, nin-buiidu, rog-n-mik la bāngr koglg sullā tu b boond tu kōnseyekonomiki

Kōnseyekonomikā neba

Koeeeg 61 soaba

1. Kōnseyekonomikā yaā nasyōzini sullā tēms 54 n be sullā pugē. Asāmble wā n yākd-ba.
2. Koe-kāngā tēk a 3 soabā loogr poore, kōnseyekonomikā neb 18 la b yākd yuumd fāa tu b zīndid yuum a tāab-tāabo. F yuum a tāab sullē wā zīndg poore, b tōe n le yāk-f lame
3. Pipi votā na n yu kōnseyekonomikā neb sōor sēn na n yi 27 n ta 54 poore. Neb pisi la a yopoe la b na n yāke, la b le yāk neb a 9 nins sēn na n led-b neb nins sēn zoe n zīnd-b yuum a tāabā. La neb 27 nins sēn nan kē-b paalmā suka, neb a wae n na n zīnd yuumd a ye, tu neb a wae me zīnd yuum a yiibu. Woto la asāmble wā gāneg yā.
4. Tēng sā n be kōnseyekonomikā pugē fāa, a yākda a let tu be beenē.

Tuum la tōodo

Koeeeg 62 soaba

1. Kōnseyekonomikā tōeeme n maan vaeesg tuvma, a tōeeme me n kut tu b sing vaeesg āndūni yel sānda

zug wa arzeka, nin-buiidu, rog-n-miki, kaoreng la laafi koglg wēengē, bī yel a taab mens sēn wōnd woto. A tōeeme n gāneg manger noy yel-bāmbā fāa zut n tees asāmble wā, sullā tēms bī sul-tumdsā.

2. A tōeeme n gāneg noy sēn na n sōng ne ninsaal yel-sēgdi (durwa-rāmba) la a soog-m-meng koglgo.
3. A tōeeme, yē me tōogā tēka, n tigim no-tūuds n kō asāmble wā n dat t'a rīke.
4. A tōeeme n moon n tigim āndūni tēmse, tū b sōs yel b sēn dogl yēnda wā zugu, la a tūuda sullā sēn gāneg na-kēnda ninsā.

Koeeeg 63 soaba

1. Kōnseyekonomikā tōeeme n zems nē sul-tumdg wa b sēn gom-b rāmb yell koeeeg 57 soabā zīligē wā, n wilg-a yē sēn na n tum ne nasyōzini sullā to-to. Zems-n-ta-kāens rīkdame n wilg asāmble wā.
2. A tōeeme n sōng sul-tumdsā tūum yōgneg ne a sēn na n sōsd ne-ba, a sēn na n kōt bāmb mensā bī nasyōzini sullā saglse, bī sullā tēms saglse.

Koeeeg 64 soaba

1. Kōnseyekonomikā tōeeme n tū sor ning yē sēn tōe fāa n paam sul-tumdsā tūum kumbg seb wakat fāa. A tōeeme n zems ne sullā tēmse, la sul-tumdsā n paam noy nins b sēn dīke, tū ya yē sēn sagl-b yīnga, la a paam asāmble wā sēn dīk noy tū yaa tūum sēn kēed b sēn dogl yē wā zugu.

2. A tōeeme n togs asāmbleē wā, yē sēn tagsd ne tuvmā seb-kumbdsā.

Koeeg 65 soaba

Kōnseyekonomikā tōe n kōo kōnseyedesekirite wā kibaya, la a sōng-a t'a sā n dat sōngre.

Koeeg 66 soaba

1. Kōnseyekonomikā tuum weengē, a tūudame la a maand asāmble sēn gāneg yel tū kēed yē tōodā weengē fāa.
2. A tōeeme, tū asāmble sā n kō-a sore, n tum tuum n kō naṣyōzini tēms bī a sul-tumds tū b sā n kaos-a.
3. A tumda tuumfāa seb-kāngā sēn dogl-a zīis a taabē wā fāa bī asāmble sēn tōe n wa rat ne-a.

Vot maanego

Koeeg 67 soaba

Kōnseyekonomikā ned fāa tara koe-yenga. B sā n dat n dīk noor kōnseyekonomikē wā, yaa sēn wābā, la b sak n votā sōor sēn yūg-a n dīkde.

Tuvmā na-kēndre

Koeeg 68 soaba

Kōnseyekonomikā zīnigda komisō-rāmba, arzeķa, nin-buiid la b durwa-rāmb koglg weengē bī būn-zēng fāa zug a sēn tagsd tū na n sōnga yēnda a tuvmdē wā.

Koeeg 69 soaba

Kōnseyekonomikā sā n wa be vaeesg zugu, n mik tū nasyōzini sullā tēng a yembr n tar tulsem ne yellā wumbo, a boond-a lame t'a wa zīnd n kelge, la a pa kēed vot maaneg tuvmdē ye.

Koeeg 70 soaba

Kōnseyekonomikā tōeeme n maan yē me sēn tōe tek tū sul-tumdsā wa seed a tuvum saab noy yiisgu, bū a komisō-rāmbā rēnda, la bāmb pa naagd n vot ye. A tōeeme me n maan a sēn tōe tek t'a meng nebā me tu zīnd n seed sul-tumdsā tuvum saab noy yiisgu.

Koeeg 71 soaba

Kōnseyekonomikā tōe n maana yē me sēn tōe tek n paam n yā sul b sēn boond tū Owenze-rāmb nins tuvum sēn kēed yē tulsmā weengē wā. A sēn gāneg yel ninsā tuvum tōe n dogla sul sēn tuvd-b āndūni wā ween-vusā fāa wā, bū sul sēn be tēng a ye pugē bala. La b rengd n yāa tēngā.

Koeeg 72 soaba

1. Kōnseyekonomikā n gānegd a so-tūudsi, tū be beenē a taoor soabā yākr na-kēndre.
2. Seg-taabā yākr tūuda ne b sēn na n gāneg to-to; sēn be bala, b modgdame n wilg tū tikr tōe n zīndame tū nebā wusg fāa sā n dat rēnda.

Noor 11 soaba

Gomd sēn yag ne tēms nins sēn pa so b mensā

Koeeg 73 soaba

Nasyōzini tēms nins sēn tar bī sēn zāad tēms tī b rāmbā nan pa tōe n zā b mensā, bāmb na n bāngame tī yaa tēn-bāmb neb raab n be taoore. B na n sakame wa wēnd yīng tuumde, tī b na n modgame tī tēn-bāmb yēegdē n tūud āndūni laafi la a bāani koglg na-kēnd-sōngo, wa seb-kāngā sēn gānegā. Tī rē me la b sēn na n modg:

- a. tī nin-buiidā sēn be tēn-bāmb pusē wā yēegdē b tēmsā zāab weengē, b arzek la nin-buiid weengē, b bāngr paang weenē; la tūud ne b rog-n-migs waoogre. B na n zāad-b-la wa sēn segde, la b gū-b ne maan-n-zvuk fāa;
- b. tī bāmb me bāngd b mens zāab n paasdē, n gūusd n bāngd nin-buiidā sēn dat tī b zāad-b to-to n paam n sōngd-b bilf-bilf tī b wa paam b mens zāab tuum-teedo, sēn sakd ne b yalē wā la b yēegrā sēn ta zīig ningā;
- c. n keng ne āndūni laafi la a bāani gūubu.
- d. n zīnig tēng yēegr yam-tirse, n keng bāngdbā ne vaeesgo, la tumd-n-taar ne taaba bī ne āndūni sul-bēd tī sā n sakdē, tī rē fāa yaa sēn na yul n tōog n pids koe-kāngā raabā nin-buiidu, arzek la bāngr weengē wā.
- e. n togd wakat fāa nasyōzini sullā taoor soabā tī sā n pa wa ninsaalbā koglg yel-solgds bī būmb sēn kēed

tēmsā mens kug-zīids noy gūdgrē, kībay sēn ya vēenes n tūud ne sōya, tēmsā yalē arzekā, nin-buiid la kaoreng wēengē tēms nins bāmb sēn zāadā pusē tī pa bāmb yell la noor 12 la noor 13 rāmbā sēn gomā.

Koeeeg 74 soaba

Nasyōzini sullā tēms sakame me tī bāmb sēn segd n zāad tēms nins yell seb-kāngā sēn gomā ne bāmb mens tēn-bēdā na n tūuda yak-n-taar manegre, nin-buiidu, arzek la tolb wēengē. Āndūni tēms a taabā me yam bee yidgri (bāmb me rat n yēegame).

Noor 12 soaba

Nasyōzini tēn-zāads naam

Koeeg 75 soaba

Nasyōzini sullā na n gānega naam zāab yē meng sēn na n getē, tī yaa a sēn na n zāad tēms nins sēn na n wa ya yē n na n get-b yellā zāabo. Nasyōzini sā n wa zāad tēnga, yaa zems-taab n deng n zīndi n kōt-a so-kāngā. Tēn-bāmba, d boond-b-la ka tī nasyōzini tēn-zāadse.

Koeeg 76 soaba

D sā n na n ges nasyōzini sullā lugl vōorā d sēn gom seb-kāngā pipi koeegē wā, tēn-zāadsā naamā gānegrā yōod ya :

- a) āndūni laafī la a bāani baoob kengre.
- b) tēn-zāadsā yēegr baoobo, b politiki, b nin-buiid la b arzek weengē ; b bāngr paang weengē, la sōng-b me tī b bāngd b mens zāab bilf-bilfu, n wa tōog n deeg b mens n zā bī b soog b mense. Tēng fāa sēn pa wōnd a to wā yīnga, n gūus n bāng tēng fāa nin-buiid sēn date, n paam n kēes b zāabā pugē, bala so-kāng beeme.
- d) ninsaal durwa-rāmb la a soog-m-meng koglg kengre, tī pa tūud ne ned yalē, a buud bī a tūudum ye, la kēes āndūni-rāmb yamē me tī zāmaan fāa bee a to yīnga.
- e) tēng fāa na zeng a to baoob sōngre, nin-buiidu, arzek la tolb weengē, nasyōzini sullā tēms la b nin-buiid fāa gill weengē. Sōng-kāng segd n zīnda b zāab la b

buud na tēeg turg me wēengē n gūusd sullā raabo, la koeeeg 80 soabā sēn gom būmb ningā.

Koeeeg 77 soaba

1. Nasyōzini tēn-zāadsā yaa tēms nins d sēn na n sōdgā la ya b sēn deng n zems taab titellā zīndg zugu :
  - a. zamaan bī tēng sēn be tēng a to la āndūni sul-kēeng nusē tī b zāad-a.
  - b. Tēng sēn bēeg n deeg tēn-bēeb nusē, āndūni zab-kēeng a yiib soabā poore.
  - d. tēng t'a zāadbā yāka yam n na n bas a zāabā ne nasyōzini
2. Zems-n-taar n na n wa wilg tēmsā sēn sōdg woto wā sēn na n paam-b n kē nasyōzini zāabē wā la zāabā sēn na n yī to-to.

Koeeeg 78 soaba

Tēng sēn be nasyōzini sullā pug pa kēed titell zāabē ye. Bāmb ne taab suka, tēng fāa soo a meng wa a to wā me.

Koeeeg 79 soaba

Titellā woglem teka, la toeeng buudā fāa sēn na n wa kē naamā zāab wēengē, yaa tēms nins noy sēn be yellā pugā n na n yā taab n gānege. Tēng ning b sēn dogl-a a to zāabā me zīndidame. B lagemdame n ges koees 83 soabā la 85 wā n zems taaba.

Koeeeg 80 soaba

1. Sā n yōsg zems-taab nins sēn kēesd tēng titell pugē wā, koees 77, 79 la 81 sēn gomd būmb ning yellā, (rē me yaa zems-n-taarā sēn na n sid tōoge) d na n mikame tū no-kāngā pa gāneg ziig ba a ye sor n deegd tēnga, zāma bī āndūni zems-n-taar soog-m-meng bī b durwa-rāmb ye.
2. Koe-kāngā pipi tēkā pa rikd n wilg tū yaa rē n yī sabab tū sōsg sēn na n kēes tēng (a to sēn zoe n zāad) titell pug pa tōog bī a yī maasg ye. Yaa woto me ne tēms a taabā wa koeeeg 77 soabā sēn wilg-b rāmbā.

Koeeeg 81 soba

Būmb sēn be zems-n-taar sēn kēesd tēng titell pugē yaa tēngā zāabā sēn na n yī to-to la zāadbā sēn na n yī neb ninsi. Zāadbā sullā d na n bool-a lame tū nasyōzini na-zinigdga. A nebā tōe n yita tēn-yeng bī tēms toor-toore, bī nasyōzini sull pug bala.

Koeeeg 82 soaba

Titell kēesg zems-n-taarā tōeeme n yāk a zī-gūudsi (tōe n yū tēngā bogr bī a gilli) tū beenē la zems-n-taarā noe tumd tū b sā n pa yikd noor a to sēn be koeeeg 43 soabā ziigē.

Koeeeg 83 soaba

1. Zī-gūudsā vuugā pugē, būmb sēn ya nasyōzini sullā n segd n maan fāa roga kōnseydesekirite wā; ba titellā kēesg sakrā bī a noyā sānda toeengo;

2. Tēn-zāadrā yōod-rāmb d sēn gom-b rāmb yell koeeg
76 soabā zīgē, zī-gūusdsā neb rut-b lame me.
3. Kōnseydesekirite na n della kōnseydetitellā n paamd teelg n tumd tuum nins a sēn segd n tum tēn-zāadsē wā nasyōzini sullā yuor yīnga, politiki, arzek la ninbuiid koglgo, la kareng teelg weengē wā.

Koeeg 84 soaba

Yaa modgr ne nasyōzini na-zīnigdgā t'a mao tu tēng sēn be titell pugē nidgd pāng ne āndūni laafī la a bāani teelgo. Rē yīngā, a tōeeme n tum ne tēngā sodaas sēn sak b mens yīnga, būmb sēn be fāa n tōe n sōng-a bī tēngā meng sōngre, n pids alkaool ning a sēn dīk ne kōnseydesekirite wā. A tōeeme n tall sēn sōdg-bā fāa n sōng ne tēngā meng koglgo, tēngā meng pug bāani gāag baoobo.

Koeeg 85 soaba

1. Ziis nins b sēn pa yāk n yet tu zī-gūudsā, yaa asāmble wā n get zī-kāns yelā wala b titellā zīndg zems-n-taarā gānegre, b sakr bī b toeengo.
2. Kōnseydetitellā n sōngd asāmble wā la tumd a yuor yīnga.

Noor 13 soaba

*Nasyōzini na-zīnigdsā getb tu b booon tu
Kōnseydetitellā*

Sēn be-b kōnseydetitellā pugē

Koeeeg 86 soaba

1. Kōnseydetitellā ned yaa nasyōzini sullā tēms nins sēn pugdā:
  - a. Tēms nins b sēn dogl-b zīis sēn be-b titell pugē wā zāabo;
  - b. Tēms nins b sēn sōdg b rāmb yuy koeeeg 23 wā zīigē tu b rāmbā yaool pa tar tēms sēn be titell pugē n zāadā;
  - d. Tēms a taab sēn ya wusgo, tu asāmble wā yākd-b yuum a tāab-tāabo, tu sēn datā yaa kōnseydetitellā neb gilgd n tat tēms sēn tar-b tēms n zāada, la sēn pa tar-bā me.
2. Tēng sā n be kōnseydetitellā pugē, a yākda ned sēn tar bāngr sōama t'a tu led-a beenē.

Kōnseydetitellā yōod la a tōodo

Koeeeg 87 soaba

Asāmble wā, la yaa kōnseydetitellā n tuvd a yīnga, tuvm pugē, a tōeeme:

- a. n vaees na-zīnigdg tuvm seb-kumbdse ;
- b. n sak n kō neb sēn sūg taab noor n dat būmbu, tu b yā na-zīnigdgā n sōs rē zugu;

- d. n kūt tū b saag n ges tēms nins na-zīnigdgā sēn zāade,
la b rengd n zemsa taab n yāk wakate;
e. n sak goamā bū yel a taab fāa sēn gom n gāneg titellā
zems-n-taarā baoob sasā wā.

Koeeeg 88 soaba

Kōnseydetitellā maanda n sogsg buud n bāngd tēngā sēn
be titell pug woto wā yēegrā na-kēndre politik weēngē,
arzek la nin-buiid koglg weēngē, nin-buiid ne taab weēngē,
kaoreng weēngē. Nasyōzini na-zīnigdsā getame n leok
sogs-kāns n kūs asāmble tū yaa yē n get-b yelle.

Vot tvvma

Koeeeg 89 soaba

1. Tēng sēn be kōnseydetitellā pugē fāa koeeeg yaa a
ye.
2. Yaa sēn wa-b la b sak n votā sōor sēn yūd-a n dīkd
kōnseydetitellā noore.

Tvvmdā na-kēndre

Koeeeg 90 soaba

1. Kōnseydetitellā maanda a no-tūudsi, n wilg a taoor
soabā yākr sēn na n yū to-to beenē.
2. B seg-taabā tūuda bāmb sēn na n gāneg b no-tūudsā
zugu, la b segd n ninga no-tūudsē wā tū b nebā sōor
sēn yūd sā n dat tū nebā seg taaba, b boonda tigsga.

Koeeg 91 soaba

Kõnseyydetitellā sā n ges n mik ti na n sõng-a lame, a
tõeeme n bao sõngr ne kõnseyyekonomikā, bī sul-tumdsā;
ti būmb ning sēn na n manegā sā n bee bāmbā nusē.

Noor 14 soaba

Āndūni gill bv-kaoor ziīga

Koeeg 92 soaba

Āndūni gill bv-kaoor ziīgā n ya nasyōzini tikr ziīga, buud kaoob weengē. A tuvmā tūuda no-tūudsi, āndūni gill bv-kaoor ziīgā no-tūudsi. Bāmb me naag n bee seb-kāngā pugē, tī bala rē me naaga nasyōzini sart-rāmbā.

Koeeg 93 soaba

1. Tēng sēn be nasyōzini pugē fāa zoe n ya wa b sakā āndūni bv-kaoor no-tūudsā.
2. Sor ning tēng sēn pa be nasyōzini sullā pugē sēn segd n tū n kē āndūni bv-kaoor ziīgē wā yaa asāmble wā n yākde, la yaa kōnseydesekirite wā n yeend-a t'a maan rē. Yaa woto tēng fāa

Koeeg 94 soaba

1. Tēng sēn be nasyōzini sullā pugē fāa yāka yam n na n sak āndūni bv-kaoor ziīgā buud fāa yē sēn be a pugē.
2. Āndūni gill bv-kaoor ziīgā sā n kao buud n dogl tēng būmb t'a pa rat n sak n maane, a zabden-taagā tōeeme n yā kōnseydesekirite t'a sā n segd bī a bao soay nins sēn na n tū tī noorā sēn dīkā paam tūubu.

Koeeg 95 soaba

Ziig ba a ye pa be se-kāngā pugē n gīdgd nasyōzini tēng t'a ra tall a buud yell n tu gūnug ne bv-kaoor ziīg nins a

sēn date, bala zems-n-taar toor-toor tōe n bee tēms ne taab suka, bī tōe n wa zīndame.

Koeeeg 96 soaba

1. Asāmble bī kōnseydesekirite wā tōeeme n sok āndūni bu-kaoor zīigā yē me tagsg būmb zugu
2. Nasyōzini sul-bāanes bī a sul-tvūmdg fāa sēn tōe n wa paam tī asāmble wā kō-b sor fāa tōeeme me n sok āndūni bu-kaoor zīigā a tagsg būmb sēn kēed bu-kaoor weengē fāa yelle, a tvūm sasa.

Noor 15 soaba

Sekretarya wā

Koeeg 97 soaba

Nasyōzini na-zakā tī b boond tī sekretarya wā neb yaa sullā taoor soaba (sekretēr zenerallā) ne neb a taab sullā sēn tōe n wa rata. Yaa asāmble wā n yākd sullā taoor soaba (sekretēr zenerallā), kōnseydesekirite wā sēn sagl poore. Yēnda n ya nasyōzini sullā tuvtumdb fāa taoor soaba.

Koeeg 98 soaba

Sekretēr zenerallā kēeda asāmble wā tigsg fāa gillē t'a yaa taoor soab yīngā. Yaa boto me ne kōnseydesekirite wā, kōnseyekonomikā la kōnseydetitellā. A le maanda būmb fāa sul-bāmbā sēn dat t'a maane. Yuumd fāa, a wilgda asāmble wā nasyōzini sullā tuum sēn yī to-to.

Koeeg 99 soaba

Sekretēr zenerallā tōeeme n wilg kōnseydesekirite wā būmb buudā fāa a sēn tagsd t'a tōe n wa yū būmb sēn na n nams āndūni laafi la a bāani.

Koeeg 100 soaba

1. B tuvmā weengē, sekretērā ne tuvtumdb a taabā fāa pa na n deeg tēng ba a ye goofneer saglse, b pa na n deeg ned ba a ye me sēn pa be nasyōzini sullā pugē salgs ye. B na n gūusame n da tum būmb sēn pa sakd ne bāmba, b sēn ya āndūni gill tuvtumdbā yīngā. Bāmb pa sukd būmb yell tī sā n pa nasyōzini sullā neng ye.

2. Tēng sēn be nasyōzini pugē fāa na n bāngame ti sekreteer zenellā ne a tuemd-n-taasā tuvmdā yaa āndūni gill tuvmde, la a ra wa rat n kēes a noor b tuvmā pugē ye.

Koeeg 101 soaba

1. Yaa Sekreteer zenerallā n tūud noy nins asāmble wā sēn gānegā n yākd sekretarya wā tuntumdba.
2. Tuntumdb sēn duumd la b na n yāk n kō kōnseyekonomikā ne kōnseydetitellā. Na n yu boto me ne sul-tumds a taabā ti raab sā n wa beē. Nimbāmb sōtame n naag sekretarya wā tuntumdbē.
3. Tuntumdbā rikr weengē, la tuntumdbā sēn na n tum to-to wā weengē, sullā sēn na n baoodē yaa tuntumdb sēn na n tar b tuvmā minim-bēda, n tar bāng-bēd la b ya nin-turse. B sēn na n gūusdē me, yaa yākrā tōog n gūbg zāmaanā vuug sēn yalem sōama.

Noor 16 soaba

Noy a taaba

Koeeg 102 soaba

1. Nasyōzini tēng sā n kē zems-n-taar ne tēms a taab pugē, sart-bāmbā sēn sing tūubā poore, a yita tuull n tu tosg sekretarya wā t'a bāng la rik kībarā n taas ziig zānga.
2. Tēng sā n pa tū so-kāngā n kē sull pugē (wa sēn gom pipi tēkē wā), yaa a bāng t'a pa tōe n gom sul-kāng bī zems-n-taar kāng yell nasyōzini sul-tumdb ba a ye nengē ye.

Koeeg 103 soaba

Tak-n-taar sā n be ne sullā tēmse, sart-bāmbā weengē ne zems-n-taar a to buudā fāa weengē, yaa sart-bāmbā n na n tōoge.

Koeeg 104 soaba

Nasyōzini sullā tara sore, tēng sēn be a sullā pugē fāa vuugē, n tuum a tuum tī buud weengē noy pa gūgd-a, sēn na yil t'a paamd a sēn baood fāa.

Koeeg 105 soaba

1. Nasyōzini sullā tēng fāa pugē, a tara tōod fāa sēn sēg ne-a (tī b pa tōe n bool-a buudē ye) n tuum a tuum wa a sēn date.
2. Nasyōzini sullā tuumdb me tara tōod fāa la gūusg

ning fāa sēn sēgd ne-b tī b tōog n soog b mens n tum
b tuumā wa nasyōzini sēn dat to-to wā.

3. Asāmble wā tōeeme n yāk noy n wilg bāmb nebā
sēn gom tī loogā zāab sēn na n yī to-to wall a wilg
sullā tēms zems-n-taar noy tēng fāa sēn sēgd n sake.

Noor 17 soaba

Gūusg no-kolldse

Koeeeg 106 soaba

Taoor tī b sēn gom zems-n-taar nins koeeeg 43 ziigē nan pa sing tuvma, bala kōnseydesekirite wā tēedame tī ya rē poor la yē tōe n sūd tum tuum nins b sēn dogl-a wā, t'a sā n na n gūus noor 42 soabā, tēms a naas nins sēn naag taab n tik b nus Mosku deklarasō wā zugā, yuuvmd 1943 soabā zī-likr kiuug rasem 30 raarā ne Farende, bāmb n na n yā taaba, tī sā n sakdē bī b yā nasyōzini tēms a taaba (yaa sart-kānsā tēk a 5 soabā n gāneg rēnda) n zems taab n tum nasyōzini gill yuvr yīnga, ziig ning būmb sēn segd n maanē āndūni laafi la a bāani koglg weengē.

Koeeeg 107 soaba

Sart-kānsā pa kēesd a toogo, a pa gūdgud me tī b ra tum tuvmd tēng sēn maan beem āndūni zab-kēeng a yiib soabā sasa ne tēng a to sēn sak n tik a nug sart-kānsā zugu, tī tuum-kānga sā n ket n kēeda zab-kāng weengē.

Noor 18 soaba

Remsgo

Koeeg 108 soaba

B sā n dems sart-kānsā noore, Nasyōzini sullā tēms fāa tūuda rems-kāng sā n mikame tī asāmble wā tēms a tāab fāa zugu, yiibā saha remsgā. Rē poore b le tūu b raar fāa sorā n sīdg b yam-yākrā tī ta neb a yi tāab fāa zugu yesa, tī kōnseydesekirite wā tēn-duumdsā fāa naag n kē be.

Koeeg 109 soaba

1. Nasyōzini sullā tēms tōe n wa baoo zīiga, la b yāk daare, n maan tigs-kaseng n bao n na dems sart-bāmbā, la tūuda ne vot tuumde tī sēn dat-bā ta neb a yi tāab fāa zugu, tī kōnseydesekirite wā me neb a wae sak n paase. Tigsgē wā, tēng fāa koeeg yaa a yembre.
2. B sā n moon tigs-kaseng n dems sart-bāmbā koeega, b pa sīngd remsgā tūub rallame tī tēng fāa tūu daar fāa na-kēndrā n le sīdg-a ne a nug-tikri, tī nasyōzini sullā neb a tāab zug fāa bī yiib sīd sakame, n paas kōnseydesekirite tēn-duumdsā gilli.
3. Tigs-kasen-kāng buud sā n pa tol n tōog hal n wa tāag yūvmd-yūvmd tigsg piig poore, b naagda tigs-kāng boolgā b tuumā pugē, tī asāmble wā neb a tāab svk bī yiibā fāa sā n sakame, kōnsēdesekirite wā me neb sēn ta yopoe sā n sakame.

Noor 19 soaba

Sidgre, la nug-tikti

Koeeg 110 soaba

1. Tēng fāa sēn be nasyōzini sullā pug na n gesa yē me tēngā sēn gāneg tuum-bāmbā buud weēngē n sidg sart-bāmba.
2. Tēng fāa sā n sidg sebrā n sa, a na n tu relgl-a Etazini (Ameriki) goofneerā nengē, tū yē togs nebā fāa la sekretērā tū b sā n wa yāk a soaba.
3. Sart-bāmbā na n singa tūubu, Sin tēngā, Farense, Yinyō sovyetiki, Gārendbertay, Yirlāndinoore, Etazini la tēms nins sēn sak-b sart-rāmbā wusg fāa sā n wa sidg-a sasa. Etazini goofneerā na n maana sebr sēn kumbd sidgrā tuum sēn yū to-to, n modg tū tēng fāa paam sebrā.
4. Tēms nins sēn tik b nus sart-bāmbā zugā, n le sak n sidg-bā, b sā n wa sing tuum n sa, b na boonda bāmb tū nasyōzini sullā tigindba, tū yū-kāngā b reegd-a-la bāmb sēn na n dēgl b sidgrā sebā raare.

Koeeg 111 soaba

Sart-bāmbā wā bee ne Sin-dāmb goama, ne farende, ne giliimdu la espayolle, tū b fāa tōeeme n tik n kis sid-ne. B lagem-b lame n bīng Etazini goofneerā seb-bīngdsē. A na n maana b kopi-rāmba, tū b ning bānd n wilg tū sid

yaa sōama, t'a kō tēms nins sēn tik b nus sart-rāmbā zugā goofneer-dāmbā.

Woto wā, nasyōzini sullā tēmsā toor-toorā goofneer-dāmbā kōta kaset tī b tika b nus sart-bāmbā zugu

Yū Sānfrānsisko tēnga, yvymd 1945 soabā sigr kiuug rasem 26 raare.

**Ādūni gill bv-kaoor
zīigā no-tūudsi**

Ādūni gill bv-kaor zīigā no-tūudsi

Pipi koeeega

Nasyōzini sullā sart-rāmbē, b yāka yam n lugl āndūni gill bv-kaor zīig t'a na n yi sullā se-tēeg bv-kaor weēngē. Āndūni gill bv-kaor zīigā lugl la a tuvmā na-kēndr sēn na n yi a soab be no-tūuds ning sēn pugdā pugē.

Pipi noore

Bu-kaorā ziīg yōgnego

Koeeg a 2 soaba

Āndūni gill bu-kaor ziīgā yaa bu-kaoodb sēn boond tū mazistra-rāmbā n be be. B yākrā pa tū b tēms yalē ye. Yaa neb tū neb miē tū tirlmā tara pānga, b le tara bāng-beed b tuvmdā sēn ya bu-kaorā weengē tū b tēmsā wā mengā, bāmb n tōe n zīnd bu-kaorā zī-bēdē wā. Tōeeme me n yi ned sēn maan karen-bēd buvd weengē, la yē sēn sūd karem n yudā meng yaa āndūni gill buvd kaoob weengē.

Koeeg a tāab soaba

1. Āndūni gill bu-kaor ziīgā neb sōor yaa 15. Tēng a ye neb pa tōe n ta yiib ye.
2. Woto, b sā n tēed tū ned tara tēms a yiibu, b sōt-a lame n naag tēng ning a sēn dīt a tēng-n-biilmā yōod n yudā bū a tuvd a bu-kaorā tuvmd n yudā.

Koeeg a 4 soaba

1. Yaa asāmble wā ne kōnseydesekirite wā n yākd āndūni bu-kaoodbā. B yākd-b-la neb yuy tēmsā toortoorā zab-paasg sul tū b boond tū kuurdarbitraas rāmbā sēn kō, wa sēn pugdā :
2. Kuurdarbitraasā yaa āndūni tēms 103 zab-paasg bu-kaoodb sull sēn lugl Hey tēnga (Haye), tū tēms sā n yōs taab bū b tōe n ges beenē n yāk neb tū bu-ba. Nasyōzini tēng sā n pa tar a ned kuurdarbitraasē wā,

yaa a goofneerā n na n bao neb sēn tōe-b tuvmdā yuy n kō, wala sēn maand to-to n yāk bu-buud sēn na n zīnd kuurdarbitraasā me pugē wā tū b guls rē tū be yvumd 1907 Hey tēng kōnvānsō wā koeeeg 44 soab zīigē wā, zabā paasg sēn pa tūud ne zabā noorē.

3. Noor sēn gāneg sā n pa beē vēenega, asāmble wā n tū kōnseydesekirite wā sagell n ges tēng sēn sak sart-bāmbā la a yaool n pa kē nasyōzini pugē bu-kaoodb yākr sēn na n tū sor ninga.

Koeeeg a nu soaba

1. Āndūni bu-kaoodbā yākr ket tū kiuug a tāabo, sekretēer zenerallā gulsda sēb n wilg tēms nins sēn sak-b sart-bāmbā wā kuurdarbitraas-rāmb neba, la sul a taab nins neb sēn tōe n yākā (tū b gom rē yell koeeeg a 4 soabā tēk a 2 zīigē wā) tū b yā taab n wa ne neb nins sēn wōnd tōe n yu āndūni bu-kaoodbā yuy sull-sulli. A yākda daar n kō-ba.
2. Sull pa tōe n wa ne neb tū yūg neb a naas ye. Rē me yaa neb a yiib bal ne sull ning sēn dat-bā n tōe n yū tēn-yēnga. Sēn wa n yaa a soab fāa, baoodbā sōor pa tōe n yūg nebā b sēn dat sōor ningā naoor a yiib ye.

Koeeeg a 6 soaba

Taoor tū sull fāa yaool n kis a neda, rallame t'a reng n dī kibay ne yē me tēngā bu-kaor zīig sēn yūd-a wā, ne karen-do-bēd sēn karemd-b nebā durwa bī bu-kaorā yelā, ne akademi-bēdā la karen-zī-bēdā naoā sēn gō n be tēmsā pusē wā.

Koeeg a 7 soaba

1. Sekreteer zenerallā gulsda neb nins sēn baood-b tuvmdā fāa yuy pugdg pugdga, n tūnug guls-biisā tongrā. Yaa bāmb bal suk la b tōe n kē n yāke, sā n pa wa b gesa koeeg 12 soabā tēk a 2 ziigē goamā.
2. Sekreteer zenerallā rikda yuyā woto wā n taas asāmble wā la kōnseydesekirite wā.

Koeeg 8 soaba

Asāmble wā getame n yāk āndūni bu-kaoodbā, tī kōnseydesekirite wā me yāk a neba, tī ba a ye pa mi a to tir ye.

Koeeg a 9 soaba

Sēn yākd-bā ningda b zutē tī neb nins sēn segd n yī āndūni bu-kaoodbā segdame n yī neb sēn tigim bāngr ning sēn segdā fāa, la sēn paasde, b segdame n yī neb sēn gūbg n tar āndūni wā na-kēndr minim, la āndūni wā bu-kaor a ween-vvusā pusē minim.

Koeeg 10 soaba

1. Sēn paam-bā yaa neb nins asāmble wā neb sēn yāk-b rāmb n yūda tī kōnseydesekirite wā yāk-b n yūda.
2. Bu-kaood yākr weengē la neb nins sēn na n zīnd-b komisō ning yell sēn gom tēngr ka koeeg 12 soabā ziigē wā weengē, pa tūusd tī kōnseydesekirite wā ned yaa nin-yitg bī nin-duumdg ye.
3. Asāmble wā sā n yāk tēng neda, tī kōnseydesekirite wā me yāk ned sēn ket n ya tēn-kāng neda, ned ning yvum sēn yūdā la b rikda.

Koeeg 11 soaba

Pipi yākrā sā n maan tī nebā sēn paamā sōor pa seke, b
le maanda yākr a to. Yē me sā n ket n pa pids sōorā tī b
le maan a tāab soaba.

Koeeg 12 soaba

1. Yākr a tāabā poore, nebā sēn datā sōor sā n ket n pa
ta, b tōeeme n zīning komisō b sēn boond tī manedb
sulli (komisō medyatriisi) tī asāmble wā bī
kōnseydesekirite wā sā n dat rē. Nebā sōor yaa yoobe,
tī asāmble n yākd tāabo, tī kōnseydesekirite wā me
yāk neb a tāabo. Nin-bāmb n na n yākd nebā sēn ketā
n tūud neb sōor sēn dat n yūda. Sull fāa bee a zīigē n
yākdē t'a to wā pa mi tiir ye.
2. Komisō medyatriisā tōeeme n bao b yam ned n wa
paas yākrē wā, hal tī b yāk-a saoba, ba ne sēn pa tū
sor ning d sēn gom a soab yell koeeg a 7 soabā zīigē wā.
3. Komisō medyatiriisā sā n mik tī yē pa tōe yākrā
tuumde, bu-kaoodb nins b sēn zoe n yākā n na n vaees
neb nins b sēn yāk tī gal n yūd asāmbleē wā bī
kōnseydesekiriteē wā, n yāk nebā sōor sēn ketā beenē
tī pidi. Kōnseydesekirite wā n yākd wakat ning b sēn
pa segd n zuvgā n kō-ba.
4. Bu-kaoodbā me noor sā n tu wa ya yembre, bu-
kaood ning yuum sēn yūdā koeeg pāng n yūde.

Koeeg 13 soaba

1. Āndūni bu-kaoodbā yākda yuum a wae-wae. Yuum
a wae wā poore, b tōe le yāk-f lame. Būmb be, pipi
bu-kaoodbā sēn na n yākā, b nu n na n zīnd yuum a

tāabo, tū b nu me zīnd yvum a yoobe.

2. Sekreteer zenerallā na n maana poeere, n kell yāk bu-kaoodb nins sēn na n zīnd-b yvum a tāab bū yvum a yoobā. Na n yū b yākrā poor bala.
3. Āndūni bu-kaodbā bee b zīigē hal tū b wa yāk neb sēn na n led-bā. B sā n yāk neb nins sēn na n led-bā poor me, b ket n bee yel nins b sēn dogl-bā zugu.
4. Āndūni bu-kaood sā n yak yām n na n bas a tuvmdā, a togsda b taoor soabā, tū yē rik kibarā n taas sekreteer zenerallā. Sā n yī woto bala, a soabā zīig zoe n yaa viuvugo.

Koeeg 14 soaba

B sā n dat n bao ned a to n ning zīig ning sēn lebg viuvugo, na-kēndrā kell n yaa wa pipi wā b sēn wa n dat bu-kaodbā gill tū d wilg tū loogā. Sēn welg ne beenē, yaa tū kiuug ning sēn pugd-a zīigā vuug lebgrā poor bala, sekreteer zenerallā yikda ne tuvmdā wa koeeg a 5 soabā sēn wilg to-to wā, tū kōnseydesekirite wā yāk votā raare.

Koeeg 15 soaba

B sā n yāk ned n led a to rasem sōor sēn nan pa pidi, sēn kēed-a wā n pidsd rēnda.

Koeeg 16 soaba

1. Āndūni bu-kaodbā pa tōe n tum tuvmd a to politik bū neb zāab weengē ye, b pa tōe n tum tuvmd sēn kēed bāmb mens minmā pugē zīig a to me yes ye.
2. Yam-yoog sā n be ne neda, bu-kaodbā gill n get n welg yel-kāngā.

Koeeg 17 soaba

1. Āndūni bu-kaood pa tōe n le kēes a nug būmb a to pugē n yi wa tuvtumda, sagend bī avoka yes ye.
2. B pa tōe n le kē būmb manegr pugē tī bāmb sā n tuma ne manegrā ned a ye, bī b yū sagend bī avoka ye. Yaa boto me tī b sā n zoe n zīnda bu-kaoorē tēng pugē bī tēms wusg yīnga (tirbinallē), b sā n zīnda vaeesg sullē bī būmb a to fāa weengē.
3. Yam-yoog sā n be ne neda, bu-kaoodbā gill n get n welg yel-kāngā.

Koeeg 18 soaba

1. Āndūni bu-kaood pa tōe n dig n yiis a tuvmdē wā ye. Sā n pa mikame tī bu-kaoodb a taabā fāa mikame tī nedā sīd le pa tōe n tum tuvmdā tī zems wa sēn datā ye.
2. Sā n yi boto, grefye wā n dīkd kībarā n taas sekreteer zenerallā.
3. Kībarā sēn tall n taas sekreteer zenerallā woto wā sekame bal tī b yet t'a soabā zīig yaa viuvugo.

Koeeg 19 soaba

Āndūni bu-kaoodbā tuvm sasa, b tara gūusg toor-toor la nafa-rāmb tēmsā sēn gāneg bāmb ne taab svk n kogend neb sānda b tuvmā sasa tī b boond tī iminite diplomatikā.

Koeeg 20 soaba

Āndūni bu-kaood fāa sēgdame t'a sā n na n kē buvdā zīigē fāa bī a reng n pelg a pug n pulem t'a na n kē n tuva a tuvmdā n pa kill n leb ka bī ka ye.

Koeeg 21 soaba

1. Āndūni bu-kaoodbā n tigsd taab n yāk b taoor soaba, yuum a tāab fāa. Yuum a tāabā poore, b tōe n le yāk-f lame.
2. Bāmb n le yākd b sēb yell get b sēn boond tū grefye wā. B tōeeme n yāk neb me sēn na n get tuum a taab sēn sēgd ne-ba.

Koeeg 22 soaba

1. Āndūni bu-kaoorā na-yir yaa Hey tēnga (Haye), la b tōeeme n tu zīnd zīig a to n bu buvd tū b sā n dat rē;
2. Āndūni bu-kaoodbā taoor soab ne b grefye wā bee na-yirē wā n vui.

Koeeg 23 soaba

1. Āndūni bu-kaoorā zīig bee tuum zug wakat fāa. Sā n pa b sēn wat n yāk wakat n boond tū bu-buvd vvvsgā sasa. Rē me, yaa bāmb n yākd a sasa wā la a sēn na n kaoos rasem sōorā.
2. Āndūni bu-kaood fāa tara sor n paam vvvsg wakat-rāmb sēn gānege. Yaa bāmb n zīnd n yāk ned kam fāa sēn tōe n loog daar la sēn lebgd daare. La b geta ned fāa yir sēn zār ne Hey tēng to-to.

3. Āndūni bu-kaood fāa sēgdame tī b sēn wa n dat-a wakat ning fāa bī a ūndi, sā n pa a bee vuusgo, wall a bēedame bī būmb a to a sēn tōe n togs taoor soabā n paam buum n gīdga.

Koeeg 24 soaba

1. Bu-kaood sā n mik tī yēnda sēn pa na n ūnd būmb buvdē n sāo ne-a, a togsda b taoor soabā yellā;
2. Āndūni bu-kaoodbā taoor soab sā n mik tī bu-kaood ning sā n pa ūnd buvdē n sāo, a togda a soaba.
3. La woto wā pugē, bu-kaood ne b taoor soabā sēn pa zemsd taaba, bu-kaoodb a taabā n dikd noore.

Koeeg 25 soaba

1. Āndūni bu-kaoorā tuvmd yaa bu-kaoodbā fāa n ūndid ū-yēng n naagd taab n tume ; sā n pa no-tūud-kānsā sēn bas tī gānegr a to tōe maaname ;
2. Sā n tōeeme tī bu-kaoodbā sōor ra tol n paoog piig la yembre, āndūni bu-kaoodbā tōeeme n gāneg tī wakat sānda b tōe n yākd bu-kaood bī bu-kaoodb tī vuusdē(tī gild n tat ned kam fāa).
3. Āndūni bu-kaoodbā sōor sā n ta bāmb b wae, sekame tī b kē buvdo.

Koeeg 26 soaba

1. Āndūni bu-kaoodbā tōeeme n weel sull-sull n bu yel sānda b sēn deng n miē wa tuum yela, teedā kōom tēnsā pusē wā la kibayā kūun yela. Sēn be bala, sull pa sēgd n paoog neb a tāab ye.

2. Āndūni bu-kaoodbā tōeeme me n lugl bu-kaoodb sull tī b zīnd n ges yell b sēn yāk n miē. Bu-kaoodb sōor sēn na n ges yellā yaa bu-kaoodbā sull n zemsd ne sēn dat-b buvdā n gānege.
3. Sul nins d sēn yet tī tōe n lugla ka wā fāa kaooda buvdo, tī b sā n data.

Koeeeg 27 soaba

D sēn gom sul nins yell koeeeg 26 la koeeeg 29 ziigē wā fāa sā n kao buvdo, yaa wa āndūni bu-kaoodbā gill n kao.

Koeeeg 28 soaba

D sēn gom sul nins yell koeeeg 26 la koeeeg 29 ziigē wā tōeeme, tī bāmb ne sēn dat-b buvdā sā n zems taab bī b toeem tēng sēn pa Hey tēng n tu bu b buvdā beenē.

Koeeeg 29 soaba

Sā na yūl tī yell sēn wa fāa paamd welgr tuvll bala, āndūni bu-kaoodbā na n zīnigda buvdb a nu yvumd-yvumde, tī neb sā n dat tī b welg b yell tuvll-tuvll bī bāmb yik bal n manege. Buvdb a yiib me la b na n yākd n ningd yambē sēn na yūl tī nu wā sukā, a yembr sā n pa na n zīnd bī a ye yī tuvll n deeg-a.

Koeeeg 30 soaba

1. Āndūni bu-kaoodbā gānegda na-kēndre, n wilg bāmb sēn tuvmd tuvm nins sēn dog-bā to-to. B wilgda b sēn tūud sor ning n kaood buvd to-to.
2. Bu-kaoodbā tōeeme n gāneg b na-kēndrā seb pusē tī neb a taab sēn be buvd ziigē tī b boond tī asesēer-

dāmbā tōeeme n zīnd bāmb buvdē (ba tū b ya sull-sulli), la b pa tar koeeg vot sasa ye.

Koeeg 31 soaba

1. Āndūni bu-kaood tēng sā n wa ne yelle, a tara sor n naag n bu yellā.
2. Bu-kaoodbā suka, tēng a yembr ned sā n be be, sēn kell-bā me tōeeme n bao ned n tu zīnigi, tū yē me yaa wa bāmb me bu-bvuda. Sēn dat n yūdā yē yaa nedā yākr tū na-kēndr ning sēn gāneg koeeg a 4 la koeeg 5 soabā zīgē tū loogā sore.
3. Bu-kaoodbā suka, tēng ba a ye bu-bvud sā n pa be be, ned kam fāa tara sor n tu zīnig bu-bvud wa d sēn gom tū nan loogā.
4. Gom-kāensā tūuda ne koeeg 26 la koeeg 29 soabā bala. Sā n wa ya woto, bu-kaoodbā taoor soab na n gesame n bōos āndūni bu-kaood a ye bī a yiib tū b bas b zīisā n kō bāmb neb a taab nins yir sēn yaa tēms nins sēn wa-b buvdē wā, wall b sēn lagem taab n yāk neb nins sēn segd n bu-b bāmbā.
5. Neb sā n lagem dat būn-yēnga, noyā toor-toorā sēn be ka wā yetame tū yaa zī-yēng bal n so-a. Yam-yoog sā n wa beē, bu-kaoodbā n welgde.
6. Bu-bvudb nins b sēn ges koe-kāngā tēk a 2, a 3 la a 4 rāmbā n yākā segd n sakda ne seb-kāngā koeeg a 2, a koeeg 17 soabā (tēk a 2 zīgē wā), a koeeg 20 la a koeeg 24 soabā raabā. Bu-bvud-bāmb me kēeda buvdā wa b.taabā me tū b fāa ya yembre.

Koeeeg 32 soaba

1. Āndūni bu-kaoodbā tara yaood yuuvmd fāā.
2. B taoor saobā tara yaood sēn yaa yēnd a yembr rēnda.
3. Taoor-soab pugdgā tara yaood yē sēn deeg taoor soabā tuum daar fāā.
4. B sēn tū koeeeg 31 soabā n yāk bu-buudb ninsā tara yaood daar fāā bāmb sēn tum b tuvmdā.
5. Yaa asāmble wā n yākd bu-kaoodbā yaood la tuum a taabā me keoore. Pa būmb b sēn tōe n woog ti b rāmbā rasem nan ketē ye.
6. Yaa asāmble wā n gānedg grefye wā ligd-yaoodo, la yaa bu-kaoodbā mens n togend-a.
7. Asāmble wā gānegda noor sēn wilgd bu-kaoodbā la grefye wā sēn na n dīkd b yaoodā to-to, la bu-kaoodbā ne grefye wā sēn na n paamd b kēnā lidg leobsgo.
8. B ligd-yaoodā la b ligd-lebsdsā pa rogend tags-rāmb ye.

Koeeeg 33 soaba

Bu-kaoorā zīig zāabā gill roga nasyōzini, n tūud asāmble wā sēn na n gāneg to-to.

Noor a yiib soaba

Bu-kaoorā ziīg tōodo

Koeeg 34 soaba

1. Yaa tēms bal n tōe n kēng ne buud āndūni bu-kaoodbā taoore.
2. Bu-kaoodbā toēeme, n gūusd b no-tūudsā b sēn gānegā, n kos āndūni nin-buiid sulā tī b kō b kibay buud b sēn be zugu. Sul-bāmb sā n yāk yam n wa kis- b kibayā ba tī b pa sok-ba, b reegdame me.
3. Sulli, lagem-n-taar bī kōnvāsō no-zīnigds goamā sā n yī sabab tī buud wa āndūni bu-kaoodbā nengē, grefye wā togsda sul-kāngā, bī lagem-n-taar kāngā, la a wilg goamā sēn kēn n ta zīig ningā.

Koeeg 35 soaba

1. Āndūni bu-kaoor zīigā yaa tēms nins sēn sak-b a no-tūuds-kāensā wā bu-kaoor zīiga.
2. Tēms a taabā sēn tōe n tū sor ning n wa kos buud tī gūdgr sēn kēed zems-n-taar a to pug sā n pa beē, yaa kōnseydesekirite wā n get rēnda yelle. Sēn be bala, sēn wa n tu yaa a soab fāa, āndūni bu-kaoor zīigā na n tuma a tuumd fāa tī zemsdē n pa killdē ye.
3. Tēng sēn pa be nasyōzini pugē sā n wa be buud pugē, tī yaa āndūni bu-kaoodbā n na n kao, b wilgd-a-la yaood ning a sēn sēgd n yao bu-kaoorā zīig zāab

yīnga. La sā n mikame tū ya tēng sēn zoe n sōngd ne āndūni bu-kaoodbā zāabo, a pa kit būmb ye.

Koeeeg 35 soaba

1. Bu-kaoodbā tōod gūbga būmb buudā fāa sēn kēed b sēn yet bāmb bu wā fāa, le gūbga būmb fāa nasyōzini sart-rāmbā sēn gānege, la zems-n-taar a taab me fāa.
2. Tēms nins sēn sak-b no-tūud-bāmbā wā tōeeme n wa yāk yam, tū pa tēng a to n modg-a, n yeel tū yēnda ne tēng a to buud fāa b na n tallame n kēng ne āndūni bu-kaoodbā taoore, tū tēn-kāng me sā n saka boto, yēl sēn pvgdā weegē:
  - a. noor sēn gāneg vōor bāng n tū tū zems weengē;
  - b. buud yēl fāa sēn kēed āndūni tēms ne taab weengē;
  - d. rōadg tuvmd buudā fāa zugu, tū sā n sīd mik tū tuvmdā sīd tumame bī sīd yaa f sēn pulem būmb ne āndūni rāmb yidgr weengē;
  - e. manegr ning sēn sēgd ne tēnga, a sā n wa yidg būmb b sēn pulem āndūni rāmb weengē.
3. Yam-yākrā yell d sēn gom tū loogā tōe n yikame n gāneg bala; wa sēn tōe n yī tēms n yā taaba. Tōeeme me tū gānegr tall rasem sōor sēn yāke.
4. Yam-yākrā woto wā rīkdame n togs nasyōzini wā sekreteer zenerallā tū yēnda yīlm-a (n maan kopirāmba) n yāk n kō tēms nins sēn yāk-b noorā, la a yāk n naag no-tūud-bāmb n bīngi, la a yāk n kō āndūni bu-kaoodbā grefye.

5. Yāmb sā n ges āndūni bu-kaadbā no-tūuds sebrā (seb-kāngā) sēn gom yam yākr yell a koeeg 36 soabā ziigē n maan y zems-n-taare, yāmb sēn yāk zemsgā saabā daar sā n nan pa ta, būmb sēn be ne yāmb ne tēng a to sēn sak no-tūud-bāmbā fāa ket n bee āndūni bu-kaoodbā nugē hal tī y yākrā daar wa pidi.
6. Yam-yoog sā n bee ne āndūni bu-kaoodbā na tōog tuvmdā bī b kōn tōoge, bu-kaoodbā n welgd rē.

Koeeg 37 soaba

Zems-n-taar sā n da gānegame tī buvd segd tūud Sosyete dēnasyō Kuur permana de zistiisi (yaa sull sēn deng taoor tī nasyōzini nan pa rog ye), yaa āndūni bu-kaoodbā n na n bu bu-kāng tī sā n mikame tī tēmsā bee sart-kānsā tēmsā suka.

Koeeg 38 soaba

1. Āndūni bu-kaoorā lugl vōor yaa b get āndūni dūrwa-rāmbā n buvd buvd nins fāa b sēn kos-bā. Rē yīngā, a geta :
  - a. Āndūni zems-n-taar-dāmbā toor-toorā (āndūni gill bī tēms sānda) yam-dāmba, tī tēms nins sēn bool-b taab buvdā mens mi b tirlmā ;
  - b. Āndūni rog-n-mik nins d sēn mik tī nebā fāa sak n tuvdame wā, tī d lagem n yetē tī yaa rē yēne la dūrwa wā ;
  - d. Āndūni-rāmb yel-gānegds toor-toore, tī tēms nins sēn woak-bā fāa sakd rēnda wā;

- e. bū-bvudbā sēn zoe n kao bvud ninsā, la sēn
mi-b publisite wā sōama wā sēn tūud yam-bed
ninsā, tī sā n mik tī pa na n yōsg ne koeeg 59
soabā sēn yeelā.
2. Wā fāa sēn gomā pa gīgdr bū-bvudbā tī b sēn bvud-b
rāmbā, sā n data, bī b tū sēn segd bal n bu tī zems ye.

Noor a 3 soaba

Koeeg 39 soaba

1. Buud goam nins bu-buvdbā sēn na n tar n tumdē wā yaa farend la giliimdu. Nebā fāa sā n zems taab ti buvdā na n buu ne farende, yaa farend la b buvd ne. B sā n zems taab ti buvdā fāa na n yu ne giliimdu, yaa gom-kāng la talld n bu.
2. Nebā sā n pa reng n zems taab gomd ning sēn na n tall n tumā, ned kam fāa gomda gomd ning a sēn date. Buvdā me kaooda ne farend la giliimdu, rē poor ti b yāk gomd ning sebr sēn sēgd n tū wā.
3. Bu-kaoodbā tōeeme n sak ti tēng gom buud gomd ning a sēn date, ti tēngā sā n deng n kose.

Koeeg 40 soaba

1. Yelā tata āndūni bu-kaoodbā taoor ne soay toortoore. Tōe n ya tēmsā n mak n kong n zems taab n taas yelā beenē, bī yaa tēng n guls sebr n kō grefye wā n dat āndūni bu-kaoodbā buvdo. La sēn wa n tu yaa a soab fāa, būmb ning sēn ya sabab ti yōs-taabā kē wā sēgd n yu vēnega.
2. Grefye wā tuvmd yaa a yik tuvll bal ti buvdā sēn kosā kibarā ta sēn dat-a fāa n wume.
3. A tūuda sekreteer zenerallā n taasd kibarā nasyōzini tēmsā; la tēms a taab nins sēn tōe-b n bool b taab āndūni bu-kaoodbā taoorā me.

Koeeg 41 soaba

1. Bu-kaoodbā tara tōoga, tī b sā n tagsdē tī rē n segd ne yellā, n wilg tēng fāa sēn segd ne gūusg ning nananda, a dūrwa-rāmb wēengē.
2. Gūusgā yell d sēn gomā modgdame tī ned kam fāa bāng-a, la kōnseydesekirite wā me, tī d nan gūud buvdā kaoobo.

Koeeg 42 soaba

1. Sēn wat-b buvdā zīigē wā yaa tuntumdbā.
2. Sēn wata buvd tōeeme n bao sagendb bī avoka-rāmb tī zīnd ne-a.
3. Tuntumdbā, sagendbā bī avoka-rāmbā sēn be buvdā zīigē wā tara nafa la gūub nins sēn segd ne-b tī b tōog n tūm b tuvmdā.

Koeeg 43 soaba

1. Buvdā kēnda ning a yiibu. Gulsgo, la yik n gome.
2. Gulsgā yaa yellā sēn yī to-to wā sēn guls n wa kō bu-kaoodbā la f zabd-n-taagā, la yē me sēn guls n leokā, la sebr buvdā fāa sēn kē tuvmdē wā.
3. Yelā fāa tūuda grefye wā nugē, n tūud bu-kaoodbā sēn na n gāneg to-to.
4. Sēn wa-b buvdā ned fāa sā n wa ne sebre, a modgdame t'a to wā paam seb-kāngā kopi, tī būmb be beenē n wilgdē tī sid yaa yembre.

5.Yik n gomā yaa bu-kaoodbā sēn na n zīnd n kelg nebā toor-toorā tū b yikd n gomd b taoorā.

Koeeg 45 soaba

1.Bu-kaoodbā sā n dat būmb ne neb a taab tū pa tuntumdba, sagendb bū avoka-rāmba, yaa tēng ning bāmb sēn dat būmbā goofneer la b yāta.

2.Yaa woto me tū b sā n dat n maana buvda tuum tēng pugē, n dat būmbā fāa sēn ya daliilsi.

Koeeg 45 soab

Buvdā sasa, goamā yaa bu-kaoodbā taoor soabā n zāad-a n puta. Yē sā n ka yambē, yaa yēnda pugdgā. Gidgr sā n be ne a pugdgā me, yaa bu-kaoodbā yuum sēn yud-a wā n deegd tuum-kāngā.

Koeeg 46 soaba

Bu-kaoorā tuvmd yaa būmb sēn pake, tū ned fāa tōe n wa zīnd n kelge; sā n pa bu-kaoodbā n tiig n yidg rē wall b buvdā rāmb b yiibā fāa n zems taab n dat tū nebā ra wa buvdē wā.

Koeeg 47 soaba

1.Buvdā sā n bu daar fāa, sebr sēn kumbd tuvmdā n maande tū b boond tū porse verballe, tū grefye ne bu-kaoodbā taoor soab tik b nusi.

2.Seb-kāngā b sēn tik b nusā zīig ningā n yit seb-vēnega, tū no-koeem pa be a zugu.

Koeeg 48 soaba

Bu-kaoodbā gānegda buvdā na-kēndre, la b wilg ned kam fāa sēn na ku a buvdā to-to la wakat ninga. B sogenda b mens wa sēn segde, bu-kaor daliils gūusg weengē.

Koeeg 49 soaba

Bu-kaoodbā tōeeme, taoor tī gomd fāa nan pa gome, n yet tī buvdbā wa ne sebr b sēn date, bī b wilg būmb b sēn date. B sā n tōdge, b bīngda tōdgrā b yamē.

Koeeg 50 soaba

Wakat fāa, bu-kaoodbā tara sor n kō vaeesg tuvmd bī bāng-kāag tuvmd bāmb sēn dat ned ninga, bī biru ninga, bī sul-tumdg ning bāmb sēn date.

Koeeg 51 soaba

Buvdā sasa, sokr sēn tara yōod tōe n soka kaset-rāmbā ne bāng-kāasā rāmba, la tūuda na-kēndr ning bu-kaoodbā sēn na n gānege, tī rē kēed koeeg 30 soabā zīigē goamā tuvme.

Koeeg 52 soaba

Bu-kaoodbā sā n yāk daar tī buvdbā paam n kēes b sebā la b kaset-rāmbā fāa n sa, b tōeeme n tōdg gomd a to bī sebr a to sēn wa poorē, tī buvd a yembr rat n paase, t'a to wā yaool pa sake.

Koeeg 53 soaba

1. Buvdbā ned a yembr sēn pa wa, la a pa kumb a buvd yel n kīse, ned a to wā tōeeme n kos bu-kaoodbā tī b kao buvdā n kō-a.

2.Bu-kaoodbā, taoor tī b bu n kō-a, b rengd n gesa bāmb sā n tōee tuvmdā wa koeeeg 36 la 37 sēn gomā, la kaoobā bāmb sēn dat to-to wā sā n ya būmb sēn ya sīd la sakd ne bu-kaoor weengē.

Koeeeg 54 soaba

- 1.Buudbā bī b letbā, sagendbā la avoka-rāmbā sā n wilg bāmb sēn tar fāa bī bāmb sēn tēed tī sōngda tuvmdā n sa bu-kaoodbā taoore, b taoor soabā pagda goamā.
- 2.Bu-kaoodbā yikdame n tu kē b bu-kaoorā roogē n kao buvdā.
- 3.Buvdā kaoobā ya būmb sēn solgd n tume.

Koeeeg 55 soaba

- 1.Bu-kaoodbā noor rikr yaa sēn wa-bā sōor sēn yudā sēn be zīig ningā.
- 2.B sōorā sā n wa zem taaba, b taoor soabā bī sēn led-a yēnda wā koeeeg zis n yuda a bu-kaoodb a taabā.

Koeeeg 56 soaba

- 1.Buvdā kaoodame tī pidi.
- 2.B guldsda bu-kaoodb nins sēn zīnd-b tuvmdē wā yuya.

Koeeeg 57 soaba

Buvdā sēn kao to-to wā sā n pa noom bu-kaoodbā sānda, bu-kaood fāa tara sor n gulds yē meng sēn tags to-to ne tuvmdā n naag sebē.

Koeeeg 58 soaba

Bu-kaoodbā taoor soab la grefye wā tikda b nus buvdā kaoob sebr zugu. B karemd-a-la nebā fāa taoore, b sēn deng n togs buvdbā fāa poore.

Koeeeg 59 soaba

Bu-kaoodbā sēn kao buvdā to-to wā roga bu-kāngā ne a buvdbā bala.

Koeeeg 60 soaba

Buvdā sā n kao n sa, saame. Pa tōe n leb poorē ye. Yōstaab sā n wa be buvdā sēn kao neng ningā weengē, bu-kaoodbā sā n data, b kelgd-b-la wa bāmb sēn dat to-to tī b sā n kos-ba.

Koeeeg 61 soaba

1. Buvdā kaoob manegr pa tōe n wa kotē, rallame tī būmb sēn tōe n sīd leng buvdā kaoorā n zīndi, tī buvdā sēn wa n kaoodē wā b ra pa mi būn-kāng tiir ye. Bu-kaoodbā ra pa mi a tiiri, sēn dat-a tī b lebs buvdā me ra pa mi a tiiri, la b pa tōe n sābg-a a sēn da pa mi rē wā ye.

2. Bu-kaoodbā n yiisd noor n gāneg buvdā manegre, būn-paall sēn kē suk yīnga, tī būn-kāng sīd ya sabab n tōe tī tuvmdā lebg n singe, tī b sak tī buvdā lebsg kosgā segdame.

3. Bu-kaoodbā tōeeme n yet tī buvdā pakr tūuda bu-kaoor ning sēn kao tī loogā pidsg nanda.

4. Buvdā lebs n singā kosgā yaa būmb sēn segd n maane,

b sēn yā būn-paallā kiuug a yoob bal poore.

5.Buud kaoob yuum piig poore, ned le pa tōe n kos tī b
lebs n maan-a ye.

Koeeg 62 soaba

- 1.Tēng sā n mik tī buud pugē, budgr n tōe n wa kē
yēnda yōod sānda pugē, a tōeeme n guls n togs bu-
kaoodbā, n kos sor n paam n gome.
- 2.La bu-kaoodbā n welgd rēnda.

Koeeg 63 soaba

- 1.Buudā vōorā sā n yaa zems-n-taar zug tuum wēengē,
tēms a taab sā n bee zems-n-taar kāng pugē, grefye
yita tuull bal n togs-ba.
- 2.Tēn-kāns fāa tara sor n gom buudā ziigē. B sā n kao
buudā, tēms nins sēn wa n gomā fāa tūuda bu-kaorā.

Koeeg 64 soaba

Bu-kaoodbā sā n yāk noor a to tī pa sēn yeel ka wā, tēng
fāa n get a buud sogl yelle.

Noor a 4 soaba

Vaeesg kibay kūuni

Koeeg 65 soaba

1. Āndūni bu-kaoodbā tōeeme n kō b yam tagsg sokr fāa sēn kēed buud weengē, sul-tumdg bī tuvm-ziig fāa nasyōzini sart-rāmb bī noy a taab sānda sēn kōt-a sor t'a tōe n soka sok-kāng buudu.
2. Būmb ning b sēn dat tī āndūni bu-kaoodbā ges n kō b yam-tagsgā yaa būmb sēn dengd n guls n wilg-ba. Sokr ning sēn dat tī b leukā segd n yū vēenega; sebr sēn tōe n sōng tī b wum sokrā sōama fāa tūudame.

Koeeg 66 soaba

1. Grefye wā reegdame tī vēenegā baoob sebrā taame, n kell n dik sokrā n taas tēms nins sēn tar-b sor n boond buud āndūni bu-kaoodbā nengē wā fāa.
2. Sēn paasde, tēng fāa sēn tōe n bool buud āndūni bu-kaoodbā nengē fāa, la āndūni sull fāa bu-kaoodbā bī b taoor soabā (b sā n ka beē) sēn tagsd t'a tōe n kōo vēenem sokrā zug fāa, grefye wā gulda turg n wilg a soabā tī bāmb tōe n deega seb sēn guls n kōt vēnegr buudā fāa sēn kēed sokrā weengē. Bu-kaoodbā taoor soab n yākd daar ning sebā waang sēn pa segd n zvugā. A wilgdame me tī bāmb tōeeme n zīnd n kelg nebā goamā, n yākd wakat rē me yīnga.
3. Tēng sēn be b sēn sōdg-b rāmb yell koe-kāngā tēk a 2 soabā ziigē yīngr ka wā sā n pa paam tī grefye wā

guls n kō-a turga, tī yē yaool n dat n kis a vēnegre, bu-kaoodbā n gete.

4. Tēms nins bī sul nins sēn kō-b vēnegr sēn guls bī sēn gom balā tōeeme n deeg neb a taabā me vēnegr n vaees n bānge, la bu-kaoodbā n na n gāneg dayā, la yel nins zug sēn sēgd n vaeesā n tūud būmb ning bāmb me sēn datā.

Koeeg 67 soaba

Bu-kaoodbā tigimda nebā n wilg vēnegr ning bāmb sēn paamā. B rengd n togsa nasyōzini sekreteer zenerallā, nasyōzini tēmsā la tēms a taabā me letbā la āndūni sul-bēdā me.

Koeeg 68 soaba

Bu-kaoodbā sā n wa kōt vēnegr yell zugu, b yam ket n bee seb-kāngā koeesā zut tī b gūusd-ba, sēn yūd fāa gūusg nins sēn be yōs taab zug buvd wēengē wā.

Noor a 5 soaba

Koeeeg 69 soaba

No-tūudsā seb-kāng manegr na n kell tūu nasyōzini sart-rāmbā me manegr na-kēndre, tī sā n pa kōnseydesekirite wā n kō asāmble wā sor t'a yiis no-paal n wilg tēms nins sēn pa be-b nasyōzini sullā pugē wā sēn na n tū sor ning n tōog n naag no-bāmbā manegr tuvmdē.

Koeeeg 70 soaba

Āndūni bu-kaoodbā sā n dat n maneg no-bāmbā sānda, b gulsdame n kō nasyōzini sekreteer zenerallā n wilg tī b rata noor remsgo, tī kēed koeeeg 69 sēn wilgā.